

HISTORISCHE VERENIGING HARDINXVELD-GIESSENDAM

INHOUD

	pag.
Van de voorzitter	1
In memoriam Arie van der Plas	2
Reacties op het Mededelingenblad najaar 2006	2
Een bijzondere pijp	3
De Merwede	4
Fotoalbums	5
Het bestuur in actie	5
Opening van het Historisch Informatie Centrum in beeld	11
Burgerlijke Stand 1956-1957	17
Een wereld van verschil	20
Herinneringen van bovenmeester D. Looy	24
Herinneringen van Mien de Rover-de Vos	28
Herinneringen van een doktersvrouw	31
Herinneringen van J.D. Coenraads	33
Schenken	35
De JeeVee en het vissersleven	36
Genealogie	38
Kwartierstaat Boerman	39
Anekdote	41
Het spoor terug	41
75 jaar Lock Transport	44
Wandeling door de Peulenstraat	45
Wetenswaardigheden	47
Anderaand klââingoed	48
Recensies	49
Wie, wat, waar?	52
Publicaties en overige uitgaven	Omslag 3

Omslagfoto: De deur van het nieuwe Historisch Informatie Centrum. Jaap van Houwelingen

COLOFON

Uitgever	Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam
Hoofdredactie	J.F. Teeuw-van der Plas
Redactie	W.F. van de Bree-Ooms, A. Dubbeldam-van der Waal van Dijk
Foto's	Fotoarchief van de Historische Vereniging, J. Dubbeldam, J.J. van Houwelingen, W.F. van de Bree-Ooms
Druk en lay-out	Grafisch Bedrijf Tuijtel bv
Oplage	1000
Redactieadres	Amerhof 9, 3371 SZ Hardinxveld-Giessendam, telefoon 0184- 416380, e-mail: jannyteeuw@kpnplanet.nl
Versijnen	Tweemaal per jaar en wordt gratis toegezonden aan de ca. 900 leden van de vereniging en de zusterorganisaties in de regio. Er is een beperkt aantal exemplaren beschikbaar voor belangstellenden. Losse verkoopprijs: € 1,75
Copyright	Overname van artikelen of gedeelten daarvan is toegestaan mits vermelding van de bron en toezending van een exemplaar.

BESTUUR

T. Sluimer	Parallelweg 126	3371 GE	Hardinxveld-Giessendam	0184-616107	voorzitter
W. F. van de Bree-Ooms	Buitendams 77	3371 BB	Hardinxveld-Giessendam	0184-614563	secretaris
A. Kampman-Timmer	Graafland 82a	2964 GA	Groot-Ammers	0184-601741	penningmeester
M. J. H. de Haan	Buitendams 4	3371 BL	Hardinxveld-Giessendam	0184-616586	archivaris
J. van den Bout	Rivierdijk 197	3372 BM	Hardinxveld-Giessendam	0184-616450	lid
J. Dubbeldam	Buitendams 134	3371 BN	Hardinxveld-Giessendam	0184-613938	lid
J.J. van Houwelingen	Kerkstoep 1	3372 DG	Hardinxveld-Giessendam	0184-617726	lid
A. Koorevaar	De Sav. Lohmanstraat 60	4207 NV	Gorinchem	0183-628647	lid
J.F. Teeuw-van der Plas	Amerhof 9	3371 SZ	Hardinxveld-Giessendam	0184-416380	lid

De minimum contributie voor 2005 bedraagt € 13,50. Voor leden tot 18 jaar en ouder dan 65 jaar € 11,00. Hogere bedragen zijn altijd welkom.
Bankrekening: 32.50.99.138, girorekening: 3879669. Graag bij elke betaling s.v.p. uw lidnummer vermelden en wat u betaalt.

Donaties zien wij graag tegemoet. Zie voor meer info : www.hv-hardinxveld-giessendam.nl

VAN DE VOORZITTER

Teun Sluimer

De maartse buien zijn weer overgetrokken en april begint met een strak blauwe hemel. Bomen lopen uit en het koolzaad staat volop in bloei.

De verhuizing naar Peulenstraat 243 is succesvol verlopen. Onze onovertroffen secretaresse Willy van de Bree heeft het lint doorgeknipt en daarmee ons nieuwe Historisch Informatie Centrum geopend. De brandweer arriveerde een uurtje later met loeiende sirenes en zwaailichten om de open dag aan te kondigen. Brandweerman Pieter Prins gaf een humoristisch overzicht van 150 jaar brandweerhistorie en bood een dvd aan waarin dat allemaal is vastgelegd. Wist u trouwens waarom er vroeger geen vrouwen bij de brandweer waren? Pieter legde dat als volgt uit: "Vrouwen hebben geen baarden. Om je gezicht en ook je longen te beschermen tegen hitte en rook maakten de mannen hun baarden nat en hielden die voor hun gezicht". Tegenwoordig zijn daar persluchtmaskers voor. Zo schrijdt de beschaving voort. Al met al een feestelijke dag voor de HV.

We zijn inmiddels gewend aan ons nieuwe HIC en hoewel wij Buitendams 4 nog wel eens missen, zijn onze bezoekers al helemaal gewend aan de Peulenstraat. Het bezoek op zaterdag is eerder toe-, dan afgenomen. Als u er nog niet bent geweest, kom dan eens gauw een kijkje nemen. We hebben aanzienlijk meer ruimte en dat geeft u en ons de gelegenheid om in alle rust oude foto's, boeken en andere zaken te bekijken. We zijn iedere zaterdag open van 10 tot 12 uur, maar het is ook mogelijk om op een ander tijdstip een afspraak te maken. Dat kan via een van de bestuursleden. U ziet hen vermeld staan in de colofon van dit mededelingenblad.

In het lijstje van bestuursleden zult u Ad van der Vliet missen. Na jaren trouwe dienst als bestuurslid en vice-voorzitter blijft hij wel actief in de stichting Dorpsbehoud. We zullen hem dan ook nog regelmatig tegenkomen. Jan Dubbeldam, die aftredend is, stelt zich niet meer herkiesbaar. Hij zal tot 1 januari 2008 aanblijven.

Als nieuw bestuurslid heeft Ellen van Tilborg-van Wijngaarden zich gemeld.

Officieus is Ellen al volop aan de slag. Zij

heeft het dagelijks beheer van Peulenstraat 243 op zich genomen en doet dat met grote voortvarendheid.

Op 23 april 2007 tijdens de algemene ledenvergadering kan zij officieel als bestuurslid worden benoemd.

De heer Terlouw uit Goudriaan zal een lezing met als titel "Boerderijen in de Alblasserwaard" verzorgen.

De HV levert ook een bijdrage aan het 50-jarig jubileum van de gemeente Hardinxveld-Giesendam. In de vorm van een reizende tentoonstelling is een fotocollage gemaakt door Ad van der Vliet en Jaap van Houwelingen. De officiële opening is verricht door burgemeester Augusteijn. Tijdens de verkiezingen voor de Provinciale Staten trok de tentoonstelling, die in de hal van het gemeentehuis stond, zoveel belangstelling, dat sommigen bijna vergaten om hun stem uit te brengen in het stembureau. Deze tentoonstelling is nog het hele jaar 2007 te zien op diverse locaties.

IN MEMORIAM ARIE VAN DER PLAS

Niet lang voor het ter perse gaan van dit mededelingenblad bereikte ons het droevige bericht van het overlijden van ons vroegere bestuurslid Arie van der Plas. Hij is 51 jaar geworden. Arie maakte deel uit van ons bestuur van 1979 tot 1989.

Degenen die Arie in die hoedanigheid hebben meegemaakt, zullen zich hem herinneren als een integere man met een passie voor molens. Het was dan ook geen toeval dat Arie de auteur was van de tweede publicatie in de historische reeks met als titel *Molens van Hardinxveld-Giessendam*. Behalve zijn voorliefde voor molens verdiepte hij zich ook graag in de plaatselijke historie wat bleek uit het feit dat ook publicaties *"Zevenhonderd jaar dam"* en *"Dijken en dijkdoorbraken"* door hem werden geschreven terwijl hij tevens mede auteur was van het boekje *'Café Schalk'*. Voor zijn publicaties ging hij niet over een nacht ijs en er werd dan ook veel onderzoek verricht voordat hij vond dat het resultaat voldoende diepgang had.

Zijn passie voor molens resulteerde er in dat hij enige tijd werkzaam was als vrijwillig molenaar op de Achterlandse molen in Groot Ammers waar hij toen ook woonde. De bestuursleden die Arie nog als collega hebben meegemaakt hebben goede herinneringen aan de avond dat daar in die bijzondere en knusse molenwoning aan Arie, nadat hij zijn bestuursfunctie had neergelegd, de penning van verdienste werd uitgereikt voor zijn inzet voor de vereniging.

Wij wensen zijn vrouw en zoons veel sterkte bij het dragen van dit verlies.

Het bestuur.

REACTIES OP HET MEDEDELINGENBLAD NAJAAR 2006

Van de hoofdredactie

Artikel fietsplaatjes

Aletta Vlot (haar meisjesnaam), was verrast dat in het artikel over fietsplaatjes een advertentie stond van haar opa J. L. van Bakkum. Zij wilde graag weten wanneer deze advertentie in de krant stond. Dat was in de *'Rondom de Giesen'* in oktober 1925.

IJscub de Putten

De heer T. Kraaijeveld uit Rheden die al 53 jaar geleden uit Hardinxveld is vertrokken, leest ons Mededelingenblad elke keer met veel genoegen, zo schrijft hij.

Ook het artikel over *'IJscub de Putten'* heeft hij met veel belangstelling gelezen. Hij ontdekte echter een fout in het onderschrift van de foto waarop drie personen op het ijs staan. Deze personen zijn van links naar rechts: Jan Vermeer (met hoed), had een kwekerij op de Parallelweg, de vrouw van Vermeer en dan Kersbergen (met pet) uit Buitendams.

Zij staan op de ijsbaan aan de Parallelweg in Beneden-Hardinxveld en dus niet op het ijs van *'De Putten'* in Boven-Hardinxveld. Hij heeft gelijk, we hebben hierover al meer reacties gekregen.

Reactie oproep

De heer J. de Bruin, Venusstraat 71, wilde wel Mededelingenbladen bezorgen. Fijn dat we een nieuwe bezorger hebben die ook voor uitvallers wil invallen.

Groeten uit Beneden-Hardinxveld

De heer F. van Gelder uit Apeldoorn schrijft: "Onze dank dat uw vereniging zoveel waarde heeft gezien in de dia's die ik na jaren en jaren zoeken, vragen (zeuren), huisbezoeken afleggen, aantekeningen maken enzovoort, had verzameld. Maar nooit met de overtuiging, dat het bij de bevolking van de gemeente zo'n belangstelling zou oproepen.

De drie diaseries die ik thuis en op vele andere locaties in de gemeente vertoond heb, werden met zoveel enthousiasme ontvangen, dat ik besepte, om ze niet te vernietigen, maar aan de Historische Vereniging te geven.

We zijn de Historische Vereniging zeer erkentelijk voor de drie uitgaven, *'Groeten uit Giessendam'*, *'Groeten uit Boven-Hardinxveld'*, en *'Groeten uit Beneden-Hardinxveld'*.

Met de hartelijke groeten van de heer en mevrouw Van Gelder."

Grafzerken

Van Arie Jan Stasse kregen wij de volgende reactie: "Graag wil ik u erop wijzen dat het stukje Grafzerken al eerder verscheen in en langere versie in het Mededelingenblad, jaargang 11, nummer 2 (november 1989), blz. 48-51. Een reactie van ondergetekende op dit artikel verscheen in het Mededelingenblad, jaargang 12, nummer 2 (november 1990) blz. 71-72.

Hierin schreef ik o.a. dat het onjuist is dat de familie Cleindier van oorsprong de naam Nanninga droeg. Nanninga lijkt mij van Groningse afkomst.

De naam Fladderak is afgeleid van het Brabantse geslacht Van Vladeracken. Een Gerit van Vladeracken wordt al in 1381 genoemd en wellicht al eerder".

EEN BIJZONDERE PIJP

Arnold de Haan

Vorig jaar ontving onze vereniging een aantal zaken ten geschenke van mevrouw J. Thevan 't Hoog uit Veldhoven. Onder deze zaken bevindt zich een porseleinen pijp die niet alleen opvalt door het formaat maar in het bijzonder door de beschildering en de er op aangebrachte tekst. Die tekst luidt: "G. van 't Hoog Kz. is gehuwd met Cornelia Kersbergen d. 12 Februarij 1875. IJzer Staal en Marmer vergaan maar onze liefde blijf bestaan."

Een dergelijke pijp, in feite slechts de pijpenkop, staat bekend onder de naam "stummel". Veelal werd dit soort pijpen gemaakt in Duitsland maar of dat ook met deze pijp het geval is, is niet geheel zeker.

De eerste stummels werden vervaardigd omstreeks 1780. Aan het einde van de 19e eeuw werd de populariteit van deze pijpen allengs minder en na omstreeks 1900

werden nog slechts wat exemplaren vervaardigd voor toeristische doeleinden.

Het zal duidelijk zijn dat een pijp met een dergelijk opschrift slechts speciaal op bestelling werd gemaakt. In dit geval dus ter gelegenheid van een huwelijk. De twee in elkaar grijpende handen waarmee de tekst in twee delen is verdeeld benadrukken symbolisch de verbintenis. Te oordelen aan de zwarte aanslag aan de binnenzijde van de pijp is deze ook daadwerkelijk gebruikt.

Om de pijp te kunnen roken was een bijbehorende steel nodig. Deze bestond uit twee delen, het onderste gedeelte, de vochtsluis, was soms eveneens gemaakt van porselein maar hiervoor werd ook hoorn toegepast. Een voorbeeld van een complete pijp, in dit geval met een hoornen vochtsluis, is hiernaast afgebeeld. Op de vochtsluis sloot een lange opgaande steel aan.

Wie was nu deze G. van 't Hoog die de pijp bij zijn huwelijk ten geschenke kreeg?

Het toeval wil dat zich bij de zaken die mevrouw The aan onze vereniging overdroeg ook een uitgewerkte genealogie van de familie Van 't Hoog bevindt. Middels deze publicatie was de toenmalige eigenaar van de pijp snel gevonden. Het was Gijsbert van 't Hoog, zoon van Koen van 't Hoog, die op 3 juli 1848 te Giessen-Oudekerk werd geboren. Gijsbert, die te boek staat als schipper, bouwman en koopman, woonde een groot gedeelte van zijn leven in een boerderij in Binnendams waar hij op 29 april 1920 ook overleed. Deze boerderij is al lang geleden afgebroken en stond op de plaats van de huidige boerderij Binnendams 2. Gijsbert en Cornelia kregen vier kinderen; Aaltje (1876), Koenraad (1877), Arie (1880) en Agien (1893).

Achter het paard met wagen staat de boerderij waar Gijsbert woonde. De boerderij links is De Koperen Knop.

Overigens bevindt zich in het depot van onze vereniging nog een tweede stummel. Dit exemplaar kregen we in 1990 ten geschenke van de fam. Bloodshoofd. In tegenstelling tot het hierboven beschreven exemplaar is dit geen gelegenheidspijp maar een meer

algemeen product en, gelet op het opschrift, ongetwijfeld in Duitsland vervaardigd. De, enigszins vrouwonvriendelijke, tekst luidt: "Kein Baum ohne Laub, Keine Mühle ohne Staub, Kein Winter ohne Schnee, Kein Mädchen ohne Flöh". (Geen boom zonder loof, geen molen zonder stof, geen winter zonder sneeuw, geen meisje zonder vlo). Een boom, een (water-)molen, een sneeuwlandschapje en een meisje staan op de pijp afgebeeld.

Om de steel zit nog de leren huls waarmee een luchtdichte afsluiting met de vochtsluis werd gewaarborgd.

Ook deze pijp is vervaardigd in de tweede helft van de 19e eeuw.

DE MERWEDE

het water overmant,
valt aan, slaat neer,
neemt vast, trekt los
tot krib en dam
berusten in
het dode tij –

de ommekeer weer
naar opnieuw leven
herhaalt zich eeuwig
onzichtbaar even

Co van de Bree

FOTOALBUMS

Voor wie nog nooit in het nieuwe Historisch Informatie Centrum is geweest, is het zien van deze lijst misschien een reden om eens te komen bladeren in onze fotoboeken. U weet niet (of soms wel) wat u ziet!

De fotocollectie bevindt zich in genummerde albums:

- 1a. Collectie Grafdijk
- 1b. Collectie Grafdijk
2. Buitendams
3. Boorstraat - Damstraat
4. Kerkweg - De Wiel - Binnendams
5. Peulenstraat tot de Peulenlaan
6. Peulenstraat vanaf de Peulenlaan - Rivierdijk tot Boven-Hardinxveld
7. Sluisweg - Nieuweweg - Over 't Spoor - Rivierdijk de Buurt tot Den Bout
8. Boven-Hardinxveld - De Buurt - Buldersteeg
9. Rivierdijk en oevergezichten - Stoomgemaal
10. Giessen - station - treinen
11. Schoolklassen - Besturen
12. Personen - Groepen
13. Personen - Groepen - Portretten
14. Ambachten en beroepen
15. Ambachten en beroepen
16. Molens - Verenigingen
17. Diversen
18. Diversen

Deze collectie is het resultaat van ruim 25 jaar intensief zoeken en vergaren.

Het fotoarchief is voor iedereen toegankelijk elke zaterdag van 10.00 uur tot 12.00 uur in het HIC, Peulenstraat 243.

Als u een interessante foto heeft ontdekt, kunnen wij er direct een kopie van maken. Daar zijn geringe kosten aan verbonden.

Bezit u zelf nog ansichtkaarten of foto's van Hardinxveld-Giessendam die van historische waarde zijn, dan houden wij ons aanbevolen. We kunnen er dan eventueel kopieën van maken.

Een van de laatste foto's die wij gekregen hebben, is hier te zien. Weet u waar dit is?

HET BESTUUR IN ACTIE

J.F. Teeuw- van der Plas

"GROETEN UIT BENEDEN-HARDINXVELD"

In november 2000 ontving onze vereniging een schenking van de heer F. van Gelder in de vorm van 253 dia's. De heer Van Gelder heeft

vele jaren dialezingen verzorgd met de titel "Bladeren in het fotoalbum uit het verleden". Men kon kiezen uit een diaserie over

Giessendam, Beneden-Hardinxveld en Boven-Hardinxveld. De begeleidende teksten bij de plaatjes, waarin een schat aan gegevens werd vastgelegd, maakten onderdeel uit van de schenking.

Bij het bestuur van de Historische Vereniging ontstond het idee om deze diaserie met de begeleidende teksten in boekvorm uit te geven, zodat dit materiaal voor een groot publiek toegankelijk zou zijn.

Op 20 november 2006 rolde het 42e deeltje van de Historische Reeks van de pers. Het derde en laatste fotoboekje uit de serie van de dorpen Boven - en Beneden-Hardinxveld en Giessendam, uitgegeven door de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam.

Het eerste boekje, 'Groeten uit Giessendam' verscheen in 2002, het tweede, 'Groeten uit Boven-Hardinxveld' in 2004 en in 2006 de laatste, 'Groeten uit Beneden-Hardinxveld'. Het zijn toppers in onze reeks.

Als trilogie is de prijs € 20,00.

Ondanks het feit dat tijdens de vele diavoorstellingen, die de heer Van Gelder heeft verzorgd, vanuit het publiek vele historisch feiten zijn aangevuld en gecorrigeerd, is het niet uitgesloten dat in de begeleidende teksten toch nog onjuistheden voorkomen. In het bijzonder de namen van afgebeelde personen hebben tijdens deze voorstellingen nogal eens aanleiding gegeven tot discussies, die niet tot een eensluidend oordeel hebben geleid.

Overigens zijn de oorspronkelijke teksten van de heer Van Gelder voor deze publicatie grotendeels herschreven en waar nodig aangevuld en verbeterd.

De hierin opgenomen afbeeldingen dateren in hoofdzaak uit de eerste helft van de vorige eeuw en in het bijzonder uit de periode tussen 1910 en 1940, een tijd waarin oorlogsdreiging en armoede een belangrijke rol speelden in het dagelijkse bestaan. Een tijd ook waarin men doorgaans nog op ambachtelijke wijze de kost verdiende en het dorpsbeeld in belangrijke mate mede werd bepaald door de kleine middenstanders, die de meest uiteenlopende waren aan huis en langs de deur trachtten te slijten.

Wij hopen dat het lezen en bekijken van deze boekjes u veel genoeg zal verschaffen.

NAJAARSLEZING

Het was een druk bezochte avond op 28 november 2006 in het Hervormd Centrum. Het onderwerp van de najaarslezing was dan ook een smakelijk gegeven: Nederlandse eetcultuur van prehistorie tot heden.

Mevrouw Planjer uit Amersfoort gaf een diapresentatie. Zij sprak met veel allure en om haar anekdotes werd vaak vrolijk gelachen.

Waar komt bijvoorbeeld de uitdrukking vandaan 'dat een vrouw de broek aan heeft'? Deze stamt nog uit de zeventiende eeuw, de tijd dat de dames gekleed gingen in lange rok-

ken, soms wel drie of vier over elkaar heen. Sommige vrouwen stonden hun mannetje en regelden het hele huishouden en hadden dan figuurlijk 'de broek' aan. Toen was de emancipatie dus ook al aan de gang. In deze eenentwintigste eeuw dragen de dames letterlijk een broek, maar of ze "de broek aan hebben"?

Ook een drankorgel bleek een bestaand object te zijn. Het was een groot eikenhouten rek waarop verschillende biertonnen en wijnvaten lagen en waaruit men, door de kraantjes open te draaien, tappen kon. Dus hoe de uitdrukking "Hij is een drankorgel", ontstaan is, valt niet moeilijk te raden.

Het eten van rauwe vis was bij de eerste bewoners van onze contreien een alledaagse bezigheid. Maar er is na al die eeuwen nog steeds een deel van de bevolking dat deze gewoonte in ere houdt. Want ook nu bijten liefhebbers van zoute haring smakelijk in deze rauwe vis.

Mevrouw Planjer vertoonde vele kunstwerken, zowel panelen als doeken, waarop voedsel wordt afgebeeld. Stilleven van gevogelte, vruchten en groenten, rijk gedekte tafels, maar ook van het eenvoudige, zeg maar arme gezin, waar pap en aardappels de dagelijkse kost vormden.

Het was een leerzame lezing en we mogen stellen dat de meeste aanwezigen tevreden huiswaarts keerden.

Als bestuur vonden wij het een gepast gebaar om bij deze lezing alle bezoekers een gratis kopje koffie of thee aan te bieden. En... wij telden een aardig bedrag in de bekende bus bij de uitgang.

Bibliotheek

In de bibliotheek Pietersweer in Hardinxveld staat bij de afdeling Regionaal Archiefinformatie Punt een glazen vitrine. Daarin worden regelmatig depotgoederen van de Historische Vereniging geëxposeerd. Zo ook eetgerei en kookattributen naar aanleiding van de najaarslezing. In maart en april waren er scheepsmodellen en scheeps- en visgerei te zien. Ook een tiental grote foto's van schepen zoals van de rederij Fop Smit.

Ook worden onze publicaties aangeprezen en is er elke tweede woensdag van de maand een genealogisch spreekuur, dat gegeven wordt door de heren A. Koorevaar en J. Dubbeldam, van 10.00-12.00 uur.

KERSTMARKT

In 'De Lange Wei' te Boven-Hardinxveld werd in december 2006 de jaarlijks terugkerende kerstmarkt gehouden.

De sfeer was goed en de bewoners en andere belangstellenden konden genieten van alles wat er te zien, te ruiken, te horen en te koop was. De Historische Vereniging heeft ook deze keer haar medewerking verleend door haar uitgebreide collectie boeken en brochures ter inzage en te koop aan te bieden. Vooral ons nieuwste boekje 'Groeten uit Beneden-Hardinxveld' ging grif over de 'tafelrand'. Dit jaar hopen we zeker weer van de partij te zijn.

HET NIEUWE HISTORISCH INFORMATIE CENTRUM: PEULENSTRAAT 243

Hoewel we ons als bestuur al 29 jaar bezig houden met de historie van ons dorp, staat

de tijd niet stil. Alles verandert, dat zien we ook aan ons dorp. Nieuwe wijken schieten als paddestoelen uit de grond en veel dat oud is, verdwijnt en wordt 'vernieuwd', zodat men vaak niet meer weet hoe het er vroeger eigenlijk uitzag.

Gelukkig zijn wij als vereniging alert om zoveel mogelijk te bewaren voor het nageslacht. En omdat er steeds meer archiefmateriaal binnenkomt en ook meer klanten, moesten we wel verhuizen. Maar het bleek toch niet zo gemakkelijk om naar een ander HIC te verhuizen. Het vertrouwde bakkerswinkeltje op Buitendams 4, tevens het woonhuis van onze archivaris Arnold de Haan, waar de vereniging zoveel jaren haar domein had, was een geliefd en knus plekje. Maar we groeiden uit ons jasje en de knoop werd doorgehakt.

Het werd Peulenstraat 243, een karakteristiek pand tegenover de Hervormde Kerk. Het bleek zeer geschikt te zijn voor onze doeleinden.

Op 30 december zijn de eerste boekjes al over de nieuwe toonbank gegaan. En na het spetterende artikel in Het Kompas van 3 januari, was het die eerste zaterdag van het

nieuwe jaar een drukte van belang. En dat bleef zo, want de hele maand januari kwamen wij handen en oren te kort om de klanten te bedienen.

FEESTELIJKE OFFICIËLE OPENING, 10 FEBRUARI 2007

Herberg 'De witte Swaen' bood die zaterdagmorgen op 10 februari een plaats voor de ontvangst van de genodigden die de officiële opening van het nieuwe pand Peulenstraat 243

zouden bijwonen.

Na de koffie en een speciaal gebakje met het logo van de H.V. vertelde de voorzitter de heer Sluimer de reden van de verhuizing: "De Historische Vereniging wil toegankelijk zijn voor genealogische zoektochten, historische feiten en het bekijken van oud fotomateriaal.

Dat kan nu allemaal in dit nieuwe pand en het is van grote waarde dat de ruimte die nu beschikbaar is deze mogelijkheden biedt."

Na deze woorden vulde Jan Borsje (voorzitter van de Stichting Dorpsbehoud) aan, dat hij een voorstel bij de gemeente gedaan heeft om het pand in aanmerking te laten komen als monument.

Het hele gezelschap begaf zich daarna naar het voormalige en nabijgelegen Historisch Informatie Centrum, Buitendams 4. Daar werd met enige weemoed de deur definitief gesloten door Arnold de Haan die nog foto's liet zien van de opening in 1983.

Het werd tijd om naar het nieuwe pand te gaan en de korte wandeling over de gerestaureerde damsluis en langs de oude kerk gaf een historisch tintje aan het hele gebeuren.

De met bloemenranken versierde deur werd door mevrouw W.F. van de Bree-Ooms, secretaris van de vereniging, letterlijk opengeknipt en daarmee was de officiële opening een feit.

Tijdens de borrel werden de gasten opgeschrikt door de loeiende sirene van de plaatselijke brandweer. De commandant, Pieter Prins, wilde de opening van het HIC luister bijzetten door het aanbieden van een dvd met informatie

over de brandweer vanaf 1870 tot 1995. Hij en enkele mannen stormden binnen, niet met spuiten, maar met een whiteboard en stiften om al tekenend het een en ander uit te leggen.

"De eerste brandweerorganisatie ontstond omstreeks 1300 toen er nederzettingen kwa-

men. In 1521 bepaalde Karel V dat de huizen van steen gebouwd moesten worden. In 1614 werd de eerste brandspuit uitgevonden. Jan van der Heyden wist nog een betere versie te maken in 1670 en in 1910 kwam de eerste chauffeur." De heer Prins had nog wel even door willen gaan, maar alles konden we later zien op de dvd die met gepast gebaar werd overhandigd.

Na dit officiële gedeelte werd de winkeldeur tot 16.00 uur opengezet voor het publiek. Er was veel belangstelling en toen de open dag ten einde liep, kon het bestuur van de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam terug zien op een enerverende en geslaagde dag.

Dvd van de opening

Van deze feestelijke opening op 10 februari is door de heer G. Romijn, die al veel films heeft

Historische brandweerauto Hardinxveld

gemaakt van de mooie natuur van onze Waard en van bijzondere evenementen in ons dorp, een dvd samengesteld van de gebeurtenissen op deze voor de Vereniging zo bijzondere dag. Werkelijk klasse. De film duurt 15 minuten en is een aanwinst voor ons dvd-archief. Ongetwijfeld krijgt u deze dvd nog eens te zien op één van de toekomstige Open Monumentendagen of ledenvergaderingen.

Wij zeggen de heer Romijn hartelijk dank voor het vastleggen van dit historische feit.

Nieuw logo

Speciaal ter gelegenheid van de opening van het nieuwe Historisch Informatie Centrum en het 50-jarig jubileum van de samenvoeging, heeft Piet Boer het logo van de

Historische Vereniging aangepast. De drie lijnen van de hoep stellen de drie dorpskernen Boven-Hardinxveld, Beneden-Hardinxveld en Giessendam voor, die samen komen in de zalm en een cirkel vormen.

REIZENDE FOTOTENTOONSTELLING

Start feestelijkheden 50 jaar Hardinxveld-Giessendam

Vrijdagmiddag 2 maart 2007 had zich een select gezelschap verzameld in de grote hal van het gemeentehuis van Hardinxveld-Giessendam. Op deze dag begon namelijk de reizende tentoonstelling van oude en nieuwe foto's van ons dorp over de periode van 50 jaar samenvoeging, georganiseerd door de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam. Deze foto's staan duidelijk gegroepeerd in diverse categorieën op geschakelde panelen, waar bezoekers omheen kunnen lopen en alles goed kunnen bekijken.

Als eerste spreker nam bestuurslid van de Historische Vereniging, de heer J. Dubbeldam, het woord. Hij begon met zijn bewondering uit te spreken naar medebestuurslid de heer J.J. van Houwelingen die samen met de heer A.A. van der Vliet deze fototentoonstelling samengesteld heeft.

Deze expositie is de eerste feestelijkheid van

het jubileumjaar 2007. Er is bewust voor gekozen geen onderschriften bij de foto's te voegen. Het is namelijk de bedoeling dat de bezoekers er onderling over gaan praten en hun wetenswaardigheden en/of kritiek in een bijliggend 'gastenboek' noteren.

De heer Dubbeldam sprak de wens uit dat de tentoonstelling door velen zal worden bekeken en zal mogen bijdragen tot een nog groter historisch besef in deze gemeente.

Hierna kreeg burgemeester R.H. Augusteijn het woord. Hij refereerde aan de regeringsdebatten van de vorige dag, waar het woord 'samen' heel veel gebruikt werd en was blij te kunnen constateren dat samenwerking ook in deze gemeente het geval is. Hierna werd Herman Versloot, werkzaam in de buitendienst bij de gemeente, naar voren geroepen.

Hij werd deze dag ook vijftig jaar, daarom werd hij hartelijk gefeliciteerd door de burgemeester en kreeg een envelop met inhoud aangeboden.

Hardinxveld-Giessendam, De Peulen

Als afsluiting sprak de heer P. Donk, voorzitter van de Stichting 50 Jaar Hardinxveld-Giessendam. Ook hij complimenteerde de Historische Vereniging voor het vele werk dat zij verricht heeft.

Gedurende het jubileumjaar 2007 zal deze tentoonstelling in het gehele dorp op diverse openbare locaties te zien zijn. Waar en wanneer zal tijdig in 'Het Kompas' aangekondigd en ook vermeld worden op de website van de Historische Vereniging, www.hv-hardinxveld-giessendam.nl

REGIODAG IN 'T HOF IN DORDRECHT

Zaterdag 24 maart vertegenwoordigde mevrouw J.F. Teeuw-van der Plas de Historische Vereniging op de regiodag die voor het eerst gehouden werd in 't Hof in Dordrecht, een historische plek waar in 1572 de Eerste Vrije Statenvergadering werd gehouden.

De perfect georganiseerde dag bood gelegenheid om kennis te maken met de historische verenigingen in de regio van Dordrecht.

Veel archieven uit de omliggende plaatsen zijn ondergebracht in het Dordts Archief. Daar heeft men perfecte depots met het juiste klimaat.

Het was voor onze vereniging een mooi moment om het nieuwe pand in Peulenstraat 243 digitaal te laten zien en iets te vertellen over de activiteiten van het bestuur. Mevrouw Scheygrond, werkzaam in de bibliotheek van Hardinxveld-Giessendam bracht het Regionale Archiefinformatie Punt (RAP) ter sprake en liet een lijvig stamboomboek van haar familie zien, dat mede door toedoen van onze genealoog de heer A. Koorevaar tot stand was gekomen. Later kregen de genodigden een rondleiding door het archief op Stek 13, waar men vrij inzage kan krijgen in de door het archief bewaarde stukken. In de kelder werd getoond hoe men kapotte en halfvergane papieren documenten weer zo goed mogelijk kan restaureren. Erg interessant.

Mevrouw J. Pierhagen, coördinator van de regiodag, kon terug zien op een geslaagde eerste regiodag. Voor herhaling vatbaar!

OPENING VAN HET HISTORISCH INFORMATIE CENTRUM PEULENSTRAAT 243 IN BEELD

Aan het werk

Overleg is nodig

Jan Dubbeldam heeft een timmermansoog

Tijdens de verhuizing

Opening doot Lammy de Haan Buitendams 4

Lammy en Arnold in 1983

Taartjes met logo

Wandeling over het sluisje op de dam

HIC gezien vanaf de kerk

De pijl wijst naar de deur

Willy v.d. Bree zoekt de schaar om de openingshandeling te verrichten

De deur gaat open

Ruimte genoeg

Een boekenbon van de gemeente Hardinxveld-Giessendam

De brandweer arriveert

Even schrikken van de sirene

Veel belangstelling bij het HIC

Commandant Prins geeft college

Nog meer uitleg

Overhandiging dvd van de brandweer

Computerhoek HIC

Etalage met jakje

Genoeg te praten in het HIC

Gezellig en druk

Etalage

Vergaderen aan de grote tafel

Overleg en een hapje aan de tafel

Bezoeker op klompen

Pers is altijd nieuwsgierig

BURGERLIJKE STAND 1956-1957

A. Dubbeldam-van der Waal van Dijk

Nu dit jaar de gemeente Hardinxveld-Giessendam vijftig jaar bestaat, ben ik in de oude leggers van het voormalige weekblad 'De Merwestreek' gedoken om na te zoeken welke personen er in Giessendam en Hardinxveld in de laatste (december 1956) en eerste (januari 1957) rubriek van de Burgerlijke Stand werden genoemd. De leggers kon ik lezen in het Sliedrechts Museum en de nog ontbrekende gegevens heb ik opgevraagd bij de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Met deze gegevens heb ik diverse mensen benaderd en allen reageerden uiterst positief.

HARDINXVELD-GIESSENDAM
Gemeenteonderdeel : Giessendam
Geboren : 25, Filippus z v F. den Uil
en J. Nederlof, Wilhelminastraat 28
Ondertrouwd : geen.
Getrouwd : G. Romeijn, 30 jaar en S.
Zanen, 21 jaar.
Overleden : geen.

Hardinxveld
Giessendam
Geboren : Martinus Johannes Antoni-
us Ferdinand z v A. L. M. van Uden en
J. de Kluiver, Sluisweg 78; Jennéke d
v C. d e Hoog en J. Both, Pr. Bernhard-
straat 11; Hendrika d v H. Dankers en
H. van Wijngaarden, B 558
Getrouwd : Cornelis Gerard Am-
bachtsheer, 25 jaar en Gijsberta Adri-
ana de Ruyter, 21 jaar

De laatstgeboren Giessendammer en dus de jongste Giessendammer is Flip den Uil. Hij is geboren op 25 december 1956 (een kerstkind) in de Wilhelminastraat als jongste zoon van de familie F. den Uil-Nederlof.

Zijn ouders hadden in die tijd een sigarenwinkel. Voor die winkel was de voorkamer grotendeels opgeofferd en van het voortuintje was door middel van tegels een fietsenstalling gemaakt. Hiervan werd door de jeugd dankbaar gebruik gemaakt om er een soort hangplek te creëren. Daar werden spelletjes gedaan en lekker gekletst. Flip woont inmiddels al sinds jaren in Engeland, maar heeft d.m.v. e-mail van tijd tot tijd contact met de Historische Vereniging. Hij is

getrouwd en heeft een zoon en dochter.

De laatstgeboren Hardinxveldse is Hendrika (van Wingerden)-Dankers, dochter van H. Dankers en H. van Wijngaarden. Zij woonden in die tijd in de Peulenstraat, op de hoek van de Talmastraat. Momenteel is zij woonachtig in de Peulen.

Maar in de week direct na de samenvoeging op 1 januari 1957 zijn er nog al wat kinderen geboren. Cobi van Lopik zag op 2 januari als eerste in de Emmastraat het levenslicht. In diezelfde week op 7 januari werd in de Wilhelminastraat het zesde kind van M. van der Waal van Dijk, mijn broertje Coenraad Pieter Laurens, geboren.

De tijden waren vijftig jaar geleden heel anders dan nu. Men had veel ontzag voor 'hogergeplaatsten' zoals je dat noemde, de burgemeester, de politie enz. maar vooral voor dokters.

Eén van de toenmalige huisartsen was dokter Lubbers. Van hem was bekend dat hij een grote voorstander was van borstvoeding en er dan ook alles aan deed om dit te laten slagen. Geen middel werd door hem geschuwd! Zo gebeurde het, toen onze Coen misschien twee weken oud was, dat er in de Oranjestraat bij de familie Verheul een dochter werd geboren. Ondanks de inspanningen van dokter Lubbers kwam de borstvoeding daar niet goed op gang. Hoewel ons gezin geen patiënt bij hem was, kwam hij op het lumineuze idee om aan mijn moeder te vragen een paar keer per dag met mevrouw Verheul van baby te ruilen! Hij had via, via gehoord dat Coen goed dronk en mijn moeder voeding genoeg had. Hij stapte gewoon via de achterdeur naar binnen, stond ineens in de keuken en vroeg dit op zo'n

manier dat weigeren onmogelijk was. Mijn moeder had veel ontzag voor dokters en stemde toe!

Het was januari, dus donker en koud, maar mijn moeder onderbrak telkens haar werkzaamheden in haar grote drukke

Baby Coen

gezin en ging met de baby in een dekentje gewikkeld naar de andere straat. Later vertelde ze dat ze het erg naar gevonden had. De borstvoeding is uiteindelijk toch niet gelukt.

Nu ik terug denk aan deze geschiedenis kan ik me niet meer indenken dat zo iets slechts vijftig jaar geleden mogelijk was. Het enige voordeel van dit gebeuren was dat er in ons gezin toen nogal eens een biefstuk op tafel kwam, geschonken door de dankbare familie Verheul. Waarschijnlijk hebben zij ook met deze geschiedenis in hun maag gezeten, maar konden ook niet tegen de dwang van dokter Lubbers op.

Huwelijken

Het laatste in Giessendam gesloten huwelijk was dat van G. Romeijn en S. Zanen. Zij trouwden in het gemeentehuis van Giessendam op 28 december 1956. Zij wisten dat zij het laatste Giessendamse bruidspaar zouden zijn en hadden eigenlijk toch wel iets speciaals verwacht. Dat viel tegen, in plaats van de burgemeester, waar zij op hoopten, verrichtte een "gewone wethouder of zo iets" de plechtigheid. Hun bruiloft werd gehouden in het oude schoolgebouw op Giessen-Oudekerk. Het was erg koud die dag en 's avonds begon het ook nog eens te ijzelen, dus de gasten moesten met taxi's naar huis gebracht worden.

Het ging wel heel anders bij het laatste Hardinxveldse huwelijk.

Toen C. G. Ambachtsheer en G. A. de Ruiter in ondertrouw gingen werd hen gevraagd of ze wat vroeger in de middag wilden trouwen. Burgemeester De Boer wilde heel graag het laatste huwelijk van Hardinxveld zelf voltrekken, maar moest voor een afscheidsreceptie om 4 uur n.m. in Utrecht zijn. Dit was tevens de laatste officiële handeling als burgemeester, want hij ging op 31 december met pensioen.

Dit greep hem wel aan, want tijdens de huwelijksvoltrekking schoot zijn gemoed vol, zodat Rijka de Geus als gemeenteambtenaar deze plechtigheid door het voorlezen van de huwelijksakte moest beëindigen.

Zij vierden hun bruiloft, zoals toen gebruikelijk was, gewoon in de woonkamer van het ouderlijk huis van de bruidegom. Vanwege

gebrek aan ruimte gebeurde dit in fases. Een avond voor de familie, een avond voor de burens en ook nog een avond voor de vrienden. Ook mevrouw Ambachtsheer wist zich het slechte weer en de gladheid te herinneren op hun trouwdag,

Hardinxveld Giessendam

Geboren: Jacoba, dv N. J. van Lopik en G. Verschoor, Emmastraat 7, Giessendam. Bartje, dv A. A. Lock en A. Bakker, Kuiperstraat 10, Hardinxveld. Koenraad, zv M. Sluimer en E. v. Gent, Prinses Beatrixstraat 46 Hardinxveld. Gerda Johanna, dv G. J. Scholtes en L. Kramp, C 255, Giessendam. Teuni Roelanda, dv W. Kalis en J. P. van den Berg, Wilhelminastraat 11 Giessendam. Cornelia, dv M. Stek en A. Schild, Rivierdijk B 28, Hardinxveld. Coenraad Pieter Laurens, zv M. van der Waal v. Dijk en P. J. Kraaijeveld Wilhelmina-

straat 43, Giessendam.

Gehuwd: Teunis Kindt, 26 jaar en Pieterella Bender, 21 jaar.

Het eerste Hardinxveld-Giessendamse huwelijk werd gesloten tussen T. Kindt en P. Bender op 4 januari. Zij hadden al vergevorderde plannen, om als zovelen in die tijd, te emigreren naar Canada. Twee maanden daarna zijn ze dan ook vertrokken.

Gemeentehuis

Op 22 januari trouwden H. Boxman en M. Hagenaar, op 1 februari gevolgd door L. Koning en J.H. van de Bree.

Trouwfoto echtpaar Ambachtsheer- de Ruiter

Trouwfoto van Bert Koning en Jannie van de Bree

Receptie 1 februari te Sliedrecht in het
C.J.M.V. Gebouw aan de Stationsweg
van 6.30 - 7.30 uur

Toekomstig adres A 861, Sliedrecht.

geven *U*, mede namens hun ouders, kennis
van hun voorgenomen Huwelijk, waarvan
de voltrekking *D.V.* zal plaats hebben op
vrijdag 1 februari a.s., des nam. 2.30 uur
ten Gemeentehuize
te Hardingsveld-Giessendam

Kerkelijke bevestiging in de Geref. Kerk aan de
Oranjestraat te Sliedrecht, des nam. 3.15 uur.
door de Welverwaarde Heer *Ds R. Oosterhoff*

Sliedrecht
B 017 19 januari 1957
Giessendam
Boorstoep 19

Lammert Koning

en

*Jannie Huibertje
van de Bree*

Trouwkaart van Lammert Koning en Jannie Huibertje van de Bree

EEN WERELD VAN VERSCHIL: 2007-1957

J. F. Teeuw-van der Plas

Wat is er veel veranderd in die vijftig jaren sinds de dorpen Hardinxveld en Giessendam zijn samengevoegd.

Niet alleen in maatschappelijke zin, maar ook de straten en bebouwing, de scholen en de kerken, de winkels en fabrieken, onze keukens en huisraad. Er was één tafel, één lamp en één kachel. Geen TV, iedereen zat aan de radio gekluisterd als er iets in het land te doen was of men ging naar Rotterdam, waar je in de Cineac het Polygoon journaal kon zien en horen.

De braafheid en het fatsoen, de overzichtelijkheid van het leven, menigeen die de jaren vijftig bewust heeft meegemaakt, zal beamen dat in die jaren deze deugden het dagelijkse bestaan rustiger en eenvoudiger maakten.

Zomaar een eigentijds verhaal van een alledaagse dag anno 2007, waarin heel veel ter sprake komt dat in 1957 nog ondenkbaar was. De cursieve woorden spreken voor zich...

"Het was vroeg in de ochtend dat ik gewekt werd door een beschaafd muziekje uit de digitale radiowekker. Ik trok de elektrische deken die gerimpeld aan het voeteneind lag recht, greep de bediening van de verstelbare lattenbodem en liet me langzaam omhoog komen. Ik schikte het donzen dekbed om mijn schouders en deed het bedlampje aan door een touch met mijn wijsvinger.

Luisteren naar een hoorspel

Even naar het journaal kijken. De afstandsbediening lag voor het grijpen en met een druk op het knopje kwam de TV, die al

stand-by stond, tot leven. Van de vierendertig zenders had ik er maar één nodig. Het nieuws stroomde de slaapkamer binnen, Beatrix met haar kinderen en zeven kleinkinderen in de sneeuw, het nieuwe kabinet met de partijen PvdA, CDA en ChristenUnie, oorlog in Irak, 'onze' jongens in Afghanistan, een weerbericht met satelietbeelden van wolken, winden en neerslag. Er werd sneeuw verwacht. Veel sneeuw, misschien wel 5 tot 10 centimeter! Het verkeer en bus- en treinvervoer zal zeker last ondervinden en er werd aangeraden thuis te blijven, wilde men niet in een eindeloze file terecht komen of nog erger, in een sporthal te moeten overnachten. Daarom weeralarm. Het vliegverkeer op Schiphol moest tientallen vluchten annuleren en de gestrande reizigers kregen een bed en broodjes aangeboden. Ik zapte nog even door, maar de reclames voor keukenmachines e.d. interesseerden me niet.

Het werd tijd om op te staan.

De zachte vloerbedekking voelde weldadig aan. In de badkamer stond ik te dubben of ik een stoomdouche of een kruidenbad zou nemen. De elektrische tandenborstel kreeg ik niet aan de gang, dus was de batterij zeker leeg. De kleurshampoo en de haarversteviger lagen voor het grijpen en met de föhn was mijn kapsel vlug in orde. Na een kleine make-up en wat mascara op de wimpers, trok ik een zwarte stretchpanty, een spijkerrok en een poloshirtje aan en voor de kou een bodywarmer. Het werd tijd voor het ontbijt.

Eerst moesten de elektrische rolluiken omhoog en de thermostaat van de centrale verwarming een paar graadjes hoger. Het water voor de vruchtenthee kookte snel en de elektrische waterkoker en de citruspers deden in een wip hun werk. De voorgebakken broodjes gingen de combi-magnetronoven in. De padjeskoffie kwam borrelend uit het Senseo apparaat en ik nam uit de koelkast de drinkyoghurt, dieetboter en voorgesneden kaas. Met een vijfgranenboterham en een warm croissantje begon de dag goed. De ochtendkrant op tabloidformaat lag al uren geleden in de bus en die werd gretig gelezen. Het regionale nieuws trok mijn aandacht, want het wereldnieuws had ik al via de TV gehoord. Ik kon ook altijd nog op teletekst kijken of mijn

internet openen met een *site* van een andere kwaliteitskrant.

Nog even het heavy *sudoku* invullen en het werk kon beginnen.

De vuile bordjes en theeglazen gingen in de vaatwasser en met een 5-in-1-tablet werd de vaat superschoon. Ondertussen begon de draadloze telefoon te rinkelen met een vrolijk, ingeprogrammeerd deuntje en de opbelster was blij dat het antwoordapparaat niet aanstond en er geen voice-mail was ingesproken.

Ze stond in de file en belde mobiel, omdat sms'en niet mogelijk was. De airco in haar Smart werkte ook niet goed en de raampjes konden niet open vanwege de smog. Zij was op weg naar het verzorgingstehuis waar haar vader verpleegd werd, maar was door een omleiding wegens wegwerkzaamheden de weg kwijt geraakt en zij had nu haar TomTom ingeschakeld.

Nog thuis kreeg haar vader 'tafeltje dekje' en mantelzorg, maar dat ging niet langer omdat hij vereenzaamde. Nu na zijn verhuizing ging het prima met hem, bezigheidstherapie, een partijtje biljarten en eens in de week bingo met andere bewoners deden wonderen. Zijn overbodige huisraad was naar een kringloopwinkel gebracht. Dat was wel even emotioneel geweest, maar om nou de meubeltjes van je ouders op marktplaats.nl te koop te zetten, was toch niet zo kies. Zij vertelde ook dat ze via een uitzendbureau aan een leuke baan was gekomen. Zij had gestudeerd voor fysiotherapeute, maar nu werd ze parttime begeleidster van een groep jongeren in een opvanghuis. Heel heftig allemaal. Veel drugsverslaafde jonge mensen, zij had er hart voor.

Zij hing weer op en ik zoog snel de kruimels

van de zitbank met de kruimeldief en stopte nog even een bont wasje in de wasautomaat met een nieuw vloeibaar wasmiddel met wasverzachter. Ik koos een kort programma, want eigenlijk waren de T-shirts niet vuil, maar een beetje onfris.

Waren er nog e-mailtjes binnengekomen? Gelukkig had ik draadloze verbinding met internet, geen probleem dus waar ik de laptop gebruikte, aan de keukentafel in de open keuken, of desnoods zittend op de hangende closetpot. De webcam was nog niet aangesloten, dat kwam later wel.

De vraag wat we deze dag zouden eten, kwam van mijn echtgenoot. Hij had een cd'tje opgezet

van de 'Kraaien', een broer en zus uit Sliedrecht. Zij zijn ook opgegroeid in de jaren na de oorlog en zongen daar zelfgecomponeerde nostalgische liedjes over. Heel levensecht, die teksten en ook nog muzikaal.

Zachtjes neuriede ik mee, terwijl ik het schone bonte wasje in de wasdroger deed.

O ja, de warme maaltijd... Zullen we pasta eten of iets bij de Chinees halen? Een pizza laten bezorgen of een kant-en-klaarmaaltijd kopen in de supermarkt?

Wat kun je al niet in je winkelwagentje laden. Duizenden levensmiddelen liggen er in de schappen. Om te grillen, te gourmetten, te fonduen, te barbecuen, te beleggen, te koken, te braden, te snoepen en in te vriezen. Alles om het lichaam optimaal in stand te houden en de tong te strelen, hoewel deze AH ook non food producten verkoopt. En betalen gaat ook al zo gemakkelijk, pinnen of met contante euro's. Of

ik nog *airmiles* en/of zegeltjes spaarde?

Dineren in een eetcafé was ook nog een optie, maar eigenlijk waren we al te laat om te reserveren. Tegenwoordig was het razend populair om buitenshuis te eten.

Ik besloot toch maar zelf te koken. Op internet bezocht ik de website van een verantwoord kookboek en al gauw vond ik een heerlijk gerecht. Met broccoli, paprika's en andere roerbakgroenten, stokbrood met kruidenboter, een salade en een kwarktoetje toe, werd het een verantwoorde vitaminerijke maaltijd. Een Afrikaans wijntje erbij, dat moest wel smaken. Met de blender maakte ik nog een smeuke kiwisaus en ik schoof wat stokbrood in de broodrooster. Op de inductiekookplaat stonden kipdrumstickjes gaar te worden in een Tefalpan.

Na de maaltijd onze vaste wandeling. Ik gebruikte deze dag de Nordic Walking stokken maar niet, maar wel de stappenteller. Gewoon stevig de pas erin, goed voor hart en bloedvaten. Alles draait om het welzijn van lijf en leden: beweging, vitamines, anti-oxidanten, visolie, knoflook en fitnessen. Om een kleurtje te krijgen ga je onder de zonnehemel en om te zweten in de sauna.

Mijn digitale camera neem ik altijd mee, dus van de rivier, waar zojuist een supergrote duwboot passeerde, schoot ik gauw een plaatje. Thuis zou ik de foto op het beeldscherm zetten, mooi om Windows te openen.

We ontmoetten een kras dametje van bijna negentig jaar, die met de rollator haar dagelijkse ommetje maakte. Wij waarschuwden haar voor de snelle scooters die op het fietspad voorbij scheurden en raadden haar aan op het trottoir te blijven. Zij had een superklein gehoorapparaatje en volgens haar hoorde zij alles en zag zij ook alles met haar dubbelfocus bril. Vorig jaar had zij nog een nieuwe heup gekregen en een staaroperatie ondergaan, maar het ging nu goed met haar en zij

moest bewegen van de dokter, dus vandaar haar wandelingetje. Er stopte een jongen op een mountainbike, zijn mp3-speler was uit zijn rugtas gevallen. Hij had een piercing in zijn wenkbrauw en zijn haar stond recht overeind van de gel. Toen hij bukte rolde er ook een spuitbus uit zijn tas. Graffity?

Wij gingen nog even langs de bibliotheek, kijken of er nog nieuwe sprinters of luisterboeken waren. De basisschool kwam juist uit en er stonden veel moeders te wachten bij de poort. Groep acht had de Cito-toets gemaakt en groep nul had die dag een invalster omdat hun juf een adv-dag had opgenomen. De lio-stagiaire stond voor groep vijf, want hun meester was op cursus voor remedial teaching. Er werd na schooltijd vergaderd over een nieuw historisch schoolproject. Leek me wel interessant.

We kwamen nog langs het postkantoor, dat gevestigd is in een doe-het-zelfzaak. Ik trok een nummertje en kocht een strippenkaart voor de metro, een verjaardagskaart met een muziekje en postzegels van 5 eurocent om bij te plakken. Ik had er aan vijf genoeg, maar je moest per se een velletje van tien kopen. Ook maakte ik nog een kopietje van mijn identiteitskaart. Geld kon ik pinnen uit de pinautomaat. Mijn pinpas weigerde de eerste keer, de pincode had ik waarschijnlijk te licht ingetoetst.

Bij het reisbureau werd buiten op een sandwichbord een vliegreisje naar Turkije aangeprezen. Ons leek een cruise ook wel wat. Met een caravan achter je auto en overnachten op een camping, nee dat ligt ons niet. Wel de Biesbosch in met een motorsloepje.

Thuisgekomen lag er post op de mat. Nou ja, post, er waren ook veel reclamefolders bij. We hadden zogenaamd een prijs in de postcodeloterij en of we een nieuwe hypotheek wilden afsluiten tegen een lagere rente. De giroafschriften en de rekeningen van de groene stroom en de zonneboiler waren ook binnen. Zullen we telebankieren of gewoon de acceptgiro verzenden? De gevreesde blauwe envelop, waarin gevraagd werd of we al een DigiD inlogcode hadden, legden we even opzij. Het BSN-nummer en de jaaropgave van de AOW

konden we later wel invullen.

Nog snel streek ik op de superlichte, gestroomlijnde strijkplank de schone was met het stoomstrijkijzer, ideaal hoe gladjes dat ging.

Terwijl ik tosti's klaarmaakte, keek mijn echtgenoot naar een dvd met beelden van Hardinxveld-Giessendam, speciaal gemaakt in de zomer van 2006 ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van de samenvoeging in 1957. Wat een verschil met de dvd uit 1953 van de Historische Vereniging!

We aten nog een boterhammetje en omdat de kleinkinderen wel eens mee-eten, hadden we een keur aan beleg: jam, paté, salade, duopasta, pindakaas, korrels, vlokken, vleeswaren, kaasjes, te veel om op te noemen. Ze zijn er dol op. "Jammer dat niet alles op één boterham kan," zei mijn kleinzoon die het liefst filet americain op zijn broodje smeert.

Na het eten luisterden we nog naar Classic FM. Ik verdiepte mij in een spannende thriller en mijn echtgenoot wilde graag een belangrijke internationale voetbalwedstrijd op TV zien. Een pilsje erbij en wat borrelnootjes, helemaal in stijl. Ik dronk liever spa rood met wat droge toastjes, goed voor de lijn.

Buiten begon het te sneeuwen, de weerman had gelijk gehad. Ik moest eigenlijk nog even naar een afspraak, goed dat onze auto op winterbanden rijdt. De strooiwagen was mij al voor geweest, gelukkig.

Later bij thuiskomst kreeg ik een telefoontje van mijn vriendin uit Amsterdam. Zij had enkele maanden geleden een nieuwe hartklep gekregen en het herstel ging voorspoedig. Zij kreeg

therapie en moest dagelijks oefenen op een hometrainer. Ik beloofde gauw eens te komen, met de voordeelurenkaart was reizen met de trein voordelig en aantrekkelijk, gezien de dure parkeerautomaten in onze hoofdstad. De vele auto's zorgden ook voor milieuproblemen.

We namen nog even de agenda door van de volgende dag. Ook die was al weer vol met diverse afspraken: oppassen op twee kleinkinderen, een verjaardag, de kapper.

Na het laatste nieuws gezien te hebben, gingen we slapen; hoewel, mijn gedachten gingen verder en weer terug naar mijn jeugd in 1957, toen mijn grootouders zo oud waren als wij nu. Zij hadden ook hun bezigheden natuurlijk, zij wisten niet beter en vonden dat ook zij weer anders en luxer leefden dan hun grootouders.

Maar geluk en vreugde, zorg en verdriet, dat alles verandert niet, dat blijft zolang de wereld zal bestaan.

Beste lezer, u zult ongetwijfeld veel herkend hebben in dit verslag en ook veel hebben kunnen aanvullen en/of toevoegen van dingen uit deze eeuw waarin we nu leven. Dit was maar een kleine greep uit al die duizenden nieuwe woorden die er in vijftig jaar bijgekomen zijn. En het gaat maar door en door...

HERINNERINGEN VAN BOVENMEESTER D. LOOY

Drie jaren voor de samenvoeging, om het precies te zeggen op vrijdag 17 december 1954, meldde 'De Merwestreek' onder het kopje "Hardinxvelders worden oud", dat er op de Nieuwesteeg, een dijkstoep in Den Bout, 10 hoogbejaarden woonden in de leeftijd tussen 70 en 85 jaar.

Mij, niet behorend bij de categorie hoogbejaarden tussen de 70 en 85 jaar, werd gevraagd nog eens wat uit de oude tijd op te halen.

Ik zal, na 31 jaren afwezigheid, een poging wagen om, dat kan niet anders, iets uit de schoolhistorie te lichten.

Het wel en wee van ons dorp gaat me nog steeds ter harte. Geïnteresseerd las ik over Trijntje, die volgens de geleerden zo'n 7000 jaar geleden hier op een donk woonde, daar haar tuintje verzorgde, terwijl manlief in een uitgeholde boomstam aan het vissen was of jaagde op wilde zwijnen.

Het dorp gaat met zijn tijd mee. De damsluis is vernieuwd, de dijk versterkt, de A15 door Rijkswaterstaat opgeknapt, een schip van de Merwede bevaart zeven oceanen, de lieve jeugd glijdt vanaf een nieuwe glijplank in de Duikelaar en straks kunnen we met ons bootje misschien terecht in een jachthaven.

Jammer vond ik het verdwijnen van de boogbrug; de interkerkelijke strijd; de poging van Sliedrecht om ons dorp te annexeren en het allerdroevigste: de laatste Heer van Hardinxveld is niet meer!

Carnac in de Eglise St. Cornely het volledige wapen van ons dorp in een gebrandschilderd kerkraam zag.

Mijnheer pastoor bromde toen: "Ja, kerk en wereld worden altijd door elkaar gemixt." (au français!)

O ja, ik zou wat herinneringen ophalen uit onze rijke historie!

In de Merwestreek van 20 maart 1959 stond het volgende berichtje:

De heer Havelaar (VVD) meende de SGP te moeten gelukwensen met het feit dat deze fractie de stem niet had verheven tegen de post onderhoud muziektent (men had wel gestemd tegen de post muziekgezelschappen) en vroeg of er soms een vergissing in het spel was. Dit bleek niet het geval te zijn.

Even later kaatste de SGP bij monde van de heer Sterrenburg de bal trefzeker terug, toen de heer Havelaar naliet tegen de post voor VGLO te stemmen. Thans achtte de SGP een gelukwens op zijn plaats.....

Het was namelijk jaarlijks de gewoonte, dat de VVD/vertegenwoordiger als enige alle bijdragen aan het VGLO geschrapt wilde zien. Na dit laatste treffen, dat overigens in een gemoedelijke sfeer verliep, werd de begroting met algemene stemmen vastgesteld.

Op 12 juni van hetzelfde jaar stond een stukje vermeld onder de kop "De Kroon beslist schoolstrijd".

Weet u nog wat er aan de hand was?

Een nieuwe schoolvorm deed zijn intrede in ons dorp: het voortgezet gewoon lager onderwijs, afgekort het v.g.l.o., uitvloeisel van de Mammoetwet.

Het was bekend dat leerlingen van het zevende en achtste leerjaar soms buitenschoolse taken kregen opgedragen: onkruid wieden of het kippenhok schoonmaken van de bovenmeester. Ze zaten er soms -om met het ganzenbord te spreken- te wachten tot ze verlost werden.

Om de leerlingen enigszins kennis te laten maken met het volle leven werd op de lagere school te Neder-Hardinxveld enkele jaren voor de samenvoeging door leerlingen en meester van de klassen 7 en 8 een tentoonstelling over Hardinxveld georganiseerd. De leerlingen

"rechts derde van onder is Hardinxvelds wapen"

Zelfs in het buitenland werd ik, wat jaren geleden, aan ons dorp herinnerd, toen ik bij

bezochten veel bedrijven en maakten daarvan hun verslag. Ze kwamen in aanraking met het volle leven buiten de school.

De historie van ons dorp werd nagespeurd, tijdbalken gemaakt, de natuur rondom bewonderd.

Er werd geplakt, geborduurd en getekend, vooral door de jonge kunstenaar Dirk Blokland.

Tekening Dirk Blokland

Niet alleen de burgemeester was heel belangstellend, maar ook de schoolinspectie, zodat een groot deel van het werk op ministerieel verzoek naar de plattelandstentoonstelling in Rome ging.

Een volgend onderwijsproject was uitgeschreven door de NCRV en het Wolsecretariaat naar aanleiding van de radio-serie "Met oog en oor de wereld door".

We kregen de eerste prijs in deze landelijke wedstrijd.

En in 1957 werd tijdens de handwerklessen een tafelkleed met 12 vingerdoekjes geborduurd voor de "Groene Draeck" van Beatrix. Er kwam een mooie bedankbrief en later de mededeling dat onze prinses al verscheidene malen het materiaal met veel genoegen had gebruikt.

Ondertussen werd gewerkt om dit onderwijs een vaste vorm te geven. Er werd gestreefd naar een streekschool, waar de oudste leerlingen een plaats konden vinden.

Daar werd zeer verschillend over gedacht. De burgemeester noemde zo'n school een nagel aan zijn doodskist en werkte van harte tegen.

Hij voorspelde dat het VGLO na twee jaar een roemloos einde zou vinden.

Omdat er wettelijk niets tegenin te brengen

was, startte de school op 1 september 1953. Zij vond onderdak in de oude school onderaan de Damstraat met praktijklokalen in de oude Rehobothschool.

Het VVD-gemeenteraadslid vond het geldverspilling en stemde tegen alle vglo-posten. Hij weigerde, elk jaar uitgenodigd, eens op een tentoonstelling van de school te komen kijken. Een brief ging daarom naar de plaatselijke afdeling van de VVD en later naar de landelijke VVD met hoogstwaarschijnlijk als resultaat de ommezwaai in 1959.

Bij Gedeputeerde Staten kregen we, na in beroep te zijn gegaan, verhoging van de subsidie en bij de Kroon werd door onze advocaat het recht bepleit de lagere school voor het v.g.l.o. te verbouwen, welk pleidooi ook werd gewonnen in 1959.

Na de burgemeesterswisseling moest het hoofd der school eens bij B & W verschijnen in verband met een subsidie-aanvraag. Hij kwam beduusd thuis, er was helemaal niets te vechten geweest. De aanvraag werd door de heren meteen redelijk geacht en goedgekeurd.

Langzamerhand kwam er steeds meer vorm in het onderwijs.

De leerlingen konden behalve het vglo-diploma een diploma Machineschrijven behalen, een jeugd-EHBO-diploma en later bij de stichting IVIO een waardevol Sleutel- en Klimroosdiploma voor kantoorassistent, algemene vrouwelijke vorming, koken, naaien en babyverzorging. Een feest elk jaar was de tentoonstelling met de modeshow van de dames Van Berchum en Weppelman.

Na het verlaten der school vonden de leerlingen vaak een plekje op een kantoor, een bank, in een bedrijf of een winkel.

Het leerlingenaantal groeide gestaag, verdubbelde zelfs. Vanuit naburige gemeenten meldden zich steeds meer leerlingen, ook afkomstig van Openbare scholen.

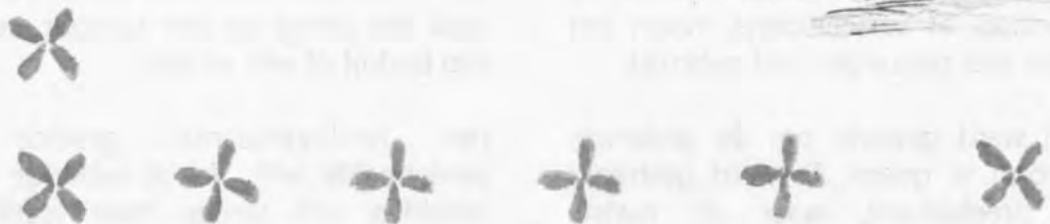
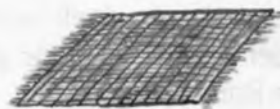
In april 1957 werd door de heer Vogel namens de P.V.D.A. een kroon op de school gezet toen hij verklaarde dat het VGLO het pleit had gewonnen en in een behoefte voorzag.

In 1961 kreeg de school een goed onderdak in de voormalige Ulo-school. De naam werd

Eenvoudversje.

Gorhum is een mooie stad.
Schelluinen is een stinkgat.
Hardinxveld is wonderschoon.
Giesendam dakspant de kroon.
Sliedrecht is een biesbreierij.
Ropendrecht gaan wij voorbij.
De Dordtse dom, die is van steen.
Het Kuis, "te Merve" staat alleen.

School met den Bijbel
HARDINXVELD
Rivierdijk B 334

Groen van Prinstererschool.

De school maakte zich los van het IVIO en ging op eigen kracht verder.

Tot slot werden de scholen te Hardinxveld-Giessendam, Leerdam en Werkendam samengevoegd tot een grote school voor lager economisch en administratief onderwijs, het LEAO te Gorinchem.

PS.

Hier op de Veluwe is het goed toeven. Hier heerst rust.

Zo nu en dan gaan je gedachten terug in de tijd b.v. als je in een winkel een keuze moet maken. Dan schiet je ineens te binnen "waffere momme?".

Natuurlijk ga je ook met je tijd mee en schrijf je per e-mail aan een haastig kleinkind:

"ff w 88, opa heeft het nou ff te druk; hij renteniert namelijk".

Het ga jullie allen goed, Hardinxvelders en Giessendammers!

HERINNERINGEN VAN MIEN DE ROVER-DE VOS

Wat moet je nou opschrijven als je gevraagd wordt een stukje te schrijven over de periode 1957-2007? Daar heb ik lang over lopen verzinnen.

Op zich is het wel leuk. Je laat heel veel gebeurtenissen weer eens aan je voorbijgaan. Je komt er ook achter dat je wel een boek zou willen schrijven (als ik het kon).

Het is moeilijk te kiezen. Je eigen familiegebeurtenissen komen in dit geval niet aan de orde, hoewel mijn familie en mijn werk heel nauw met elkaar verbonden zijn.

De samenvoeging 1957

In eerste instantie was ik gevoelsmatig niet voor een samenvoeging met Hardinxveld. "Ouwkerk" zou voor mijn gevoel beter zijn. Waarom? Ik denk vanwege de bevolking. In de oorlog mocht ik bij diverse boeren melk halen. Dat is altijd blijven hangen. Mijn beide opa's en opoe's zijn in Giessen-Oudekerk begraven en de Hervormde Kerk trok en trekt me nog altijd.

Maar nu... ben ik een echte Hardinxveld-Giessendamse en nog erg chauvinistisch ook. Wanneer ik ergens in het land voor mijn werk kom, dan vertel ik met trots dat ik uit Hardinxveld-Giessendam kom.

Gedachten over de tijd van 1957-2007

In 1957 hadden – ik woonde op de Langesteeg – alleen de burens telefoon. Als iemand in de buurt gebeld werd dan moest vrouw Nomen ze gaan roepen en iedereen vond dat gewoon. Zij wist dan ook de meeste nieuwtjes van iedereen. Nu heeft bijna iedereen een eigen telefoon. De saamhorigheid die er toen was, is tegenwoordig zeldzaam. Mijn vader en moeder

Ita Kroon, Riny de Ruiter en Mien de Vos

werden vaak bij sociale problemen betrokken. Er was altijd volk over de vloer terwijl opa ook nog bij ons inwoonde.

Zo kon het gebeuren dat er 's nachts op het raam getikt werd en mijn moeders hulp ergens nodig was. Zondags werd ik met pannetjes soep op pad gestuurd naar mensen waar mijn moeder van wist dat ze dat zelf niet hadden. Heel blij ben ik dat ik zulke dingen heb meegekregen bij mijn opvoeding.

Toen we in 1960 trouwden, gingen we wonen op een ark in de Buiten-Giessen.

Wat een uitzicht. We keken tot aan de rijksweg. Geen bebouwing aan de overkant. Geen industrieterrein maar bouwland en daarachter de Snap. Wat een verschil.

Later zijn we verhuisd naar de Peulenstraat. Daar hadden we een heerlijk groot huis midden in het centrum achter Nebo, het verenigingsgebouw van de Hervormde kerk. Een oud huis met veel kamers en kasten. De kinderen met neefjes en vriendjes konden naar hartelust spelen. Mijn man had daar zijn werkplaats en zijn broers hadden er ook een eigen bedrijf. Ik kon er ook goed les geven. Maar we moesten er weg. Er kwam een nieuw winkelcentrum.

We zijn toen naar de Damstraat verhuisd in 1984. Daar heb ik nu mijn eigen muziekschool in een mooi oud pand met daarnaast onze eigen woning. Wie had dat ooit gedacht?

Optreden in Nebo

Herinneringen

Het verenigingsleven was intenser. De leden hadden het veel minder druk dan tegenwoordig. Toen was het nog niet zo moeilijk om bestuursleden te vinden. We hadden de

verenigingsraad met als voorzitter Jan Holster. Later de stichting Dorpsgemeenschap met als gemeentelijk ambtenaar de heer De Box. We hebben prachtige optochten gehouden waar iedereen z'n uiterste best voor deed. De laatste optocht, georganiseerd door de Oranjevereniging, was een hele klus vanwege het verkeer. Daarin zie je ook het verschil met vroeger.

1958: oprichting van de Plektrum Melodisten

Vanaf het begin een enthousiaste vereniging die heel veel activiteiten op allerlei gebied heeft ondernomen. Wat opmerkelijk was in die tijd: wanneer een vrouwelijk lid ging trouwen bedankte ze als lid. Het was niet gepast om als getrouwde vrouw lid van de vereniging te blijven. Nel Loeve-van der Meijden was de eerste vrouw die lid durfde te blijven. Gelukkig!

Een van de mooiste herinneringen die we als Plektrum Melodisten hebben, is het optreden in slot Loevestein in 1976. Als eerste vereniging zijn we naar het slot gegaan om te vragen of het mogelijk was om daar op te treden. Ze keken alsof ze het in Keulen hoorden donderen.

Maar na wat heen en weer gepraat is het er toch van gekomen. Prachtig was het, om nooit te vergeten. Het hele slot was van ons. Bij de ingang stonden 2 hellebaardiers, er werd wijn geschonken uit eiken vaten en het openhaard vuur verwarmde de ruimte. Marie-Cecile Moerdijk en Julian Coco als gastmuzikanten.

Alle aanwezigen in avondkleding. Heerlijk gespeeld.

De Plektrum Melodisten in de Merwede Stichting

Waar Maas en Waal tezamen spoelt
en Gorkum rijst van ver
daar heft zich op de linker zoom
en spiegelt in den breedten stroom
een slot van eeuwen her.
Met 'n plektrum roeren wij de snaar
en g' hoort de melodij.
We hopen ge zijt allen één,
deez' avond telt muziek alleen.
Weest welkom en zijt blij.

Een sprookje was het.

En nu? Nu wordt het Slot Loevestein intensief gebruikt. Je bent een klein kapitaal kwijt als je er wilt optreden. Het bleek dus achteraf niet zo'n slecht idee geweest te zijn!

Waar Maas en Waal tezamen spoelt
en Gorkum rijst van ver.
daar heft zich op de linker zoom
en spiegelt in den breedten stroom
een slot van eeuwen her.

Met 'n plektrum roeren wij de snaar
en g' hoort de melodij.
We hopen ge zijt allen één
deez' avond telt muziek alleen.
Weest welkom en zijt blij.

Concert der Plektrum Melodisten

vrijdag 13 mei 1976
op slot Loevestein,
ter eer van het honderdvijftig-jarig jubileum van
Museum H. de Rover-de Vos.
Aanvang 8 uur.

Van de muzikanten zullen medewerken:

Magdalena Kuhn saxofoon	Marie Cecile Moerdijk zang	
Julian B. Coco gitaar	Jos Moordijk zang	Derk den Hertog trompet
	Jan Brothuis gitaar	Arthur Lauret gitaar

Weer zo'n mooie herinnering

Ter ere van het 25-jarig bestaan van de Plektrum Melodisten kregen we van het gemeentebestuur en burgemeester Dijkstra een receptie aangeboden in het gemeentehuis.

Het bestuur van de vereniging, afgevaardigden van het Landelijk Verbond van Mandolineorkesten en enkele genodigden waren daarbij aanwezig. We vonden het een hele eer.

Een CD maken is nu niet meer zo bijzonder, maar in 1978 was dat wel een hele aanpak. Bij ons 20-jarig bestaan hebben wij een LP laten maken, helemaal in eigen beheer. Hij moest geperst worden in België. De keren dat ik belde om te vragen wanneer hij klaar was en ik als antwoord kreeg "madammeke, nog een pietske geduld asteblief" waren talloos.

De CD's die we later hebben gemaakt, werden heel wat vlotter afgeleverd.

Op een gewone repetitieavond in april 1991, op de eerste verjaardag van onze kleinzoon, kwam burgemeester Van Wouwe op bezoek. Totaal verrast werd ik onderscheiden met de zilveren eremedaille verbonden aan de orde van Oranje-Nassau.

1998: 40-jarig bestaan van de Plektrum Melodisten. We hebben dat jaar heel veel activiteiten op ons programma gehad. Eén daarvan was de tentoonstelling van snaarinstrumenten in De Koperen Knop die heel wat bezoekers trok uit het hele land. Ook de leerlingen van alle scholen uit Hardinxveld-

Giessendam hebben de tentoonstelling bezocht. Precies op de oprichtingsdatum hebben we in De Knop een concert gegeven en werden de bestuursleden Nel Loeve-van der Meijden en Henny den Dikken-de Rooy geridderd door burgemeester Noordergraaf. Ook hebben we in dat jaar een concert gegeven met 2 zusterverenigingen waar dochter Daniëlle dirigent van is. Meer dan honderd muzikanten hebben we toen samen mogen dirigeren.

Herdenkingsspel

Ter gelegenheid van de viering "vijftig jaar bevrijding" werd een herdenkingsspel opgevoerd genaamd "De Grote Verdrukking". Naar een idee van mij en geschreven door Jan Verdonk. Kosten noch moeite werden gespaard. Het was geweldig om daar je krachten aan te geven om met zijn allen zo iets tot stand te brengen. Dat was dan Hardinxveld-Giessendam op zijn best!

Een reuze taart voor 50 jaar lesgeven

Dan nog een belevenis ter ere van mijn 50-jarig jubileum als muziekdocent: Na terugkomst van een landelijke ledenvergadering stond er thuis een kapper voor de deur. Tot mijn stomme verbazing werd ik verzocht om in een paardentram te stappen voor een rondrit door het hele dorp. De rit voerde langs allerlei plaatsen die voor mij een speciale betekenis hebben en waar even zovele mensen met een roos op mij stonden te wachten. Na afloop stopten we bij restaurant Kampanje waar we samen met alle leden en de familie een geweldig feest gevierd hebben. Iedereen wist ervan behalve ikzelf. Dat zijn nou mijn leden van de Plektrum Melodisten. Geweldig toch?

Een laatste herinnering

Ter ere van het honderdjarig bestaan van de Rabobank Hardinxveld-Giessendam heeft de V.I.S. (Verenigingen In Samenwerking) samen met de Rabobank een concert georganiseerd in de sporthal De Wielewaal. Alle zangverenigingen, de harmonievereniging EMS en het mandolineorkest de Plektrum Melodisten deden daar aan mee. De geschiedenis van

honderd jaar Rabobank werd mede door het gebruik van de door de 'Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam' aangereikte foto's, op een groot videoscherm vertoond. Het verhaal wat daarbij hoorde werd samengesteld door ons lid Briël van Rijsbergen en verteld door Aad van den Heuvel. Weer zo'n happening. Prachtig.

HERINNERINGEN VAN EEN DOKTERSvrouw

E.L. Cornelis-Spijkerboer

Daar kwamen we dan. In januari 1955 naar het dorp Giessendam, waar we ons vestigden in een apotheekhoudende plattelandspraktijk. Op een avond ging mijn man een brief posten in het postkantoor, toen nog in de Peulenstraat en hij kwam thuis met een zakje frites. Gekocht bij vishandel Smit tegenover het postkantoor. Dat was de eerste verrassing.

We moesten wennen aan het niet automatisch telefoneren: hoorn van de haak en dan draaien aan een hendel, een gevoel of je koffie aan het malen was. De telefonist(e) meldde zich en je moest het nummer opgeven waar je een gesprek mee wilde voeren. De verbinding volgde volgens ons altijd snel, er waren mensen die mopperden dat het altijd zo lang duurde, maar wij hadden geen klachten. Als we 's avonds ergens op visite of naar een vergadering gingen, konden we altijd het telefoonnummer opgeven waar we te bereiken waren. Waren we eenmaal weer thuis, dan meldden we ons af en wensten we elkaar over en weer een rustige nacht toe.

Nauwkeurig werk in de apotheek

Boven aan de Boorstoep woonde Toon Blokland, die in die jaren vaak de nachtdiensten in de telefooncentrale had. Tijdens een Kerst vroeg mijn man een gesprek aan met een KNO-arts in Gorinchem. Geen gehoor. In Dordrecht, ook geen gehoor. We hadden destijds ook wel contact met Tiel, helaas ook geen gehoor. Mijn man verzuchtte: "Wat nu?" Maar gelukkig wist Toon Blokland nog een arts in Gouda. En jawel, daar kwam de oplossing en hulp. Omdat in de jaren vijftig nog niet veel mensen een telefoonaansluiting hadden moesten daar oplossingen voor gevonden worden. Mijn man liet als hij visites ging rijden een lijstje achter van de bezoeken die hij zou gaan maken. Thuis hadden we een lijst van een aantal mensen, die op die route wel telefoon hadden. Was er een spoedgeval, dan probeerde de thuiswacht een nummer te bellen, waar hij in de buurt zou kunnen zijn en daar was altijd wel iemand die hem waarschuwde. Ook waren er enkele adressen waar men een krant voor het raam zette. Dat betekende dat de dokter naar huis moest bellen. Alle lof voor die mensen, die ons altijd behulpzaam waren. Veel later kwamen de 'piepers', een hele vooruitgang, maar de oude tijd had ook zijn charme.

Er waren wel meer veranderingen, die in de praktijk gemakkelijk waren.

De verplichte brievenbussen waren in dit dijkdorp, vooral tijdens weekenddiensten door vreemde artsen, een uitkomst. Boven aan de dijk kon je nu zien, waar je naar beneden moest om een patiënt te bezoeken. Ook in het donker was dit een heel gemak.

In die tijd waren de spreekuren nog niet op afspraak. De spreekuren waren vrij toegankelijk van 's morgens 8.00 tot 9.00 uur en konden door drukte vaak behoorlijk uitlopen. Dat was niet voor iedereen een bezwaar, het kon soms erg gezellig zijn in de wachtkamer. Wel kwam er zeker in de eerste jaren een bepaald ritme in het spreekuurbezoek. Maandag was de wasdag, dus een heel rustig spreekuur. Wel moest je de avond ervoor water in voorraad klaar zetten. Er werd op maandagmorgen zo massaal gewassen en gespoeld, waarbij de slang maar bleef lopen, zodat de waterdruk te laag was. De mensen die lager gelegen woonden, hadden er weinig of geen last van, maar woonde je net als wij boven aan de dijk, dan kreeg je niets of maar een karig beetje water uit de kraan. Op dinsdag moest er gestreken worden. Dus op woensdag konden we rekenen op een druk spreekuur.

Er was een dorpsfiguur, Pauw van de Minkelis, beter bekend als 'Pauw Pik', die de schillen op kwam halen. Mensen die hier nieuw kwamen, zeiden netjes meneer Pik tegen hem. Dan was hij woedend, maar als het hem uitkwam in een verhaal noemde hij zichzelf ook zo. Mijn man haalde voor de kinderen wel eens grappen van hem aan. Wanneer hij verhalen over patiënten wilde vertellen, die natuurlijk niet met naam

Pauw van de Minkelis

en toenaam konden worden vermeld, was dit de oplossing: Ik kwam Pauw Pik tegen en die had weer een mooi verhaal. Als er een tijd lang geen spannende verhalen waren geweest, dan vroegen de kinderen: "Heb je zeker Pauw Pik al lang niet gezien?"

Ambulance was er nog niet. Als een patiënt met spoed naar het ziekenhuis moest worden vervoerd, dan ging het op de achterbank van de doktersauto, of op een brancard, via de kofferbak naar binnen geschoven, in een taxi van Roza. Gelukkig kwam er later een echte ambulance, bemand door Roza en mevrouw de Ruiter. Zij was zeer bedreven in het verzorgen van 'haar' patiënten. Zonder haar waren er zeker meer slachtoffers gevallen... Het was niet mogelijk om het zonder hulp in de apotheek en ook in de huishouding te redden. Gelukkig hebben we, dankzij de inzet van alle medewerkers, altijd een plezierige samenwerking gehad.

Terugkijkend naar de jaren waarin wij als apotheekhoudende huisartsen gewerkt hebben, mogen we, mede dankzij een goed contact met onze collegae, vaststellen dat we een fijne tijd hebben gehad.

Artsenechtpaar van 1954 – 1986

Samen aan het werk. Mevr. Cornelis draagt de Keltische armband (zie wetenswaardigheden)

HERINNERINGEN VAN J. D. COENRAADS

Mijn naam is Jakob Dirk Coenraads zoon van Pieter Coenraads. Al zo'n 250 jaar bestaat ons familiebedrijf, een aannemers- en timmerbedrijf. Later ook nog een ijzerwinkel op de Boven-Hardinxveldse Rivierdijk boven aan de Wilhelminalaan, dat vroeger de Buldersteeg heette.

Nog steeds heb ik deze winkel en er is letterlijk van alles te koop!

Als ik terug denk aan 'die goeie ouwe tijd' besef ik dat er in de vijftig jaar na de samenvoeging van Hardinxveld en Giessendam heel veel veranderd is. Aparte dorptypes zoals vroeger heb je tegenwoordig niet meer, althans ze komen niet meer op de voorgrond. Vroeger was dat wel zo. Heel het dorp was van hun doen en laten en van hun wijze van spreken op de hoogte. Trouwens in die tijd wist iedereen alles van elkaar en kende elke inwoner je naam of toenaam. Je wist precies wie er ziek was, wie naar het ziekenhuis moest, wie er een baby kreeg en wie er gestorven was. Dat alles was binnen het uur overal bekend, al was het dorp, dus Boven-Hardinxveld, 5 km. lang. Nu met al die moderne communicatiemiddelen hoor je amper meer iets uit de buurt, trouwens je kent de meeste mensen niet meer.

Vroeger waren de mensen veel armer en leerden daardoor met een klein inkomen goed om te gaan. Ze naaiden van oude kleding vaak 'nieuwe kleding' voor de kinderen. Door hun grote gevoel voor humor konden ze ook met weinig kosten beter feestvieren. Ook was de saamhorigheid groter. Men was veel

behulpzamer. Nu hoor je zoveel ellende uit de hele wereld, dat je haast geen aandacht meer kunt opbrengen voor de mensen rondom je heen. Maar genoeg hierover.

Niet alleen de mensen zijn veranderd, ook Boven-Hardinxveld als dorp van toen, is haast niet meer te herkennen. Vroeger was 'De Buurt' echt het centrum van het dorp, met het Gemeentehuis, het postkantoor van de heer Bohré, De Hervormde - en de Gereformeerde Kerk, twee lagere scholen en een kleuterschool. Ook waren er genoeg winkels om alle dagelijkse boodschappen te doen.

Om van Boven-Hardinxveld naar Giessenburg of Giessendam te kunnen gaan via de Parallelweg, moest je gewoon de rijksweg oversteken, bij de Sluisweg was dat net zo. Pas toen de toenmalige burgemeester De Boer met zijn fiets komende vanaf het station bijna doodgereden werd, kwamen er plannen om de rijksweg op twee plaatsen te overbruggen. Besloten werd om het tunneltje bij de Sluisweg het eerste te maken, omdat daar de meeste dodelijke slachtoffers waren gevallen. Daarna kwam het viaduct aan het eind van de Wilhelminalaan aan de beurt.

Achter ons erf liep destijds een sloot waarachter een smalle griend, dan weer een sloot en vervolgens een stuk land met een kade die de Buitenwei werd genoemd. De eerste sloot was verbonden met de rivier en men kon erop varen vanaf de 'Hooipors' tot aan het gemeentehuis. Daar onder zat een duiker, die het water verbond met een andere sloot en

Coenraads en zijn vrouw

Coenraads in gesprek met de voorzitter

ook weer uitliep in de Merwede, de zgn. Kerkvloot. In het najaar en de winter, wanneer het rivierwater heel hoog stond, liep dit gebied helemaal onder water tot aan de huizen en was het winterbed van de rivier wel een kilometer breed.

Van dit hele gebied is nu praktisch niets meer terug te vinden. De dijk is verzwaaard, loopt nu achter 'De Buurt' langs en ook het 'Kromme Gat' heeft zijn waterkerende functie verloren.

Dat heel Boven-Hardinxveld in 1995 zijn huis en haard moest verlaten en het hele dorp bewaakt moest worden, daar kan ik mij nog steeds druk om maken. Het was in mijn ogen een klucht, die weliswaar een versnellingsprocedure in werking heeft gezet. De dijk zou verzwaaard worden en opgehoogd met een omleiding bij het Kromme Gat. Op een voorlichtingsbijeenkomst kon ik natuurlijk niet mijn mond houden. Mijn vraag was: "Waar waren jullie (Rijkswaterstaat, red.) nou eigenlijk bang voor?"

Was het voor het overstromen van de dijk, of voor het wegdrukken van de dijk, of voor de kwel?"

Het antwoord kwam pas na lang denken: "De kwel". "Bent u nu dan de kwel kwijt?", vroeg ik en daar kwam geen antwoord op. Na de uitvoering van het hele werk is bewezen dat de kwellen en wellen in de Hardinxveldse polder geen druppel minder water doorgeven bij hogere rivierwaterstanden als voorheen. Dus mijn mening blijft dezelfde.

Ik zou nog veel meer kunnen vertellen over Hardinxveldse politieke, maatschappelijke, gemeentelijke en sociale zaken. Ik maak me daar gauw druk om. Maar daar is dit blad niet voor. Ik zou zo maar een stukje schrijven voor dit blad. Helaas werd het een stuk van 23 kantjes en daar was geen plek voor. De redactie heeft het ingekort, maar desondanks draag ik de Historische Vereniging een warm hart toe en ik verkoop al vele jaren met veel plezier de boekjes die de vereniging met enige regelmaat uitgeeft.

Daar hoop ik nog zo lang mogelijk mee door te gaan en ik kijk al uit naar de nieuwe publicatie. Ik zal er groots reclame voor maken.

Etalage Coenraads

SCHENKINGEN

"De Witte Swaen"

De heer M. Liefhebber uit Hoornaar schonk een groot schilderij met een afbeelding van herberg "De Witte Swaen". Wij zijn blij dat het terug is in ons dorp. Het hangt nu waar het hoort te hangen, namelijk in het monumentale pand op de Dam met dezelfde naam. Daar komt het doek het beste tot zijn recht.

Hoepjes

Van de heer Weppelman, voorzitter van de winkeliersvereniging Peulenstraat, ontvingen wij de eerste drie hoepjes die geslagen zijn op 16 december 2006. Deze munten zijn uitgegeven ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van de samenvoeging van de gemeenten Giessendam en Hardinxveld in 1957. Het hoepje is twee euro waard en is het gehele jaar 2007 een geldig betaalmiddel in Hardinxveld-Giessendam. Er zijn er 5000 van in omloop maar veel inwoners die het hoepje in handen krijgen willen het als gedenkmunt bewaren.

Serviesgoed

De heer De Mik uit Buitendams vond ons nieuwe pand zo mooi dat hij ter verfraaiing enkele vroeg twintigste-eeuwse spulletjes uit zijn moeders 'kopjeskast' ten geschenke gaf. Een theepotje met kannetje, een paaseibordje

en een fruittestje. Het bordje heeft al in de paasetalage gestaan.

Fotoboek en schoolschriftje

Van mevrouw Van Zuiden-Bakker een oud schoolschriftje en een fotoboek met foto's uit de jaren twintig van de vorige eeuw.

Boekjes

Van Familie Van den Bout, Rivierdijk 721, ontvingen wij via De Koperen Knop, twee oude boekjes en enkele foto's uit de jaren vijftig.

Salontafeltje

Van de kringloopwinkel De Cirkel kwam een salontafeltje met in fineer het wapen van Hardinxveld-Giessendam op het blad.

Kacheltje en zaaimachine

Hans Verkerk zaait tegenwoordig met de hand en gaf zijn oude machientje aan de H.V. en voegde er ook nog een oliekacheltje aan toe.

Foto's uit Het Kompas

De redactie van het regionale weekblad Het Kompas heeft zijn foto's van 1970 tot 2000, die ter illustratie bij de nieuws- en sportberichten zijn geplaatst, ter beschikking gesteld aan de Historische Vereniging. Vele dozen vol.

Enige bestuursleden hebben al vele uren besteed aan het uitzoeken en sorteren van die fraaie (vakwerk!) foto's.

Nostalgische kaarten

Mevrouw A.A. de Vos bracht een stapeltje oude nieuwjaarskaarten. Te zijner tijd zullen ze zeker in de etalage van het HIC komen te hangen. Jammer dat de adreszijde dan niet te zien is, want dat is ook prachtig. Bijvoorbeeld deze: "Aan de fam..... tegenover de scheepswerf Merwede, alhier". De kaart kwam nog aan ook!

Alle gevers hartelijk dank.

DE JEEVEE EN HET VISSERSLEVEN

Dik Klop

Voor sommigen onder u wellicht nog een bekend begrip. Vroeger ging je als jongen na de zondagsschool, als je wekelijks naar de kerk ging, eerst naar de knapenvereniging en later, op de leeftijd van 16 jaar, stapte je over naar de jongelingsvereniging.

Aan deze vereniging bewaar ik goede herinneringen en met name aan de leider van de JeeVee. De leider heette Jos en deze man ging heel liefdevol om met het stelletje ongeregeld dat zich iedere zondagmiddag om 14.00 uur meldde in een bijgebouw van de Hervormde Kerk in Boven-Hardinxveld. Jos beschikte over humor en gebruikte die ook om sommige onderwerpen vooral niet al te zwaar aan te zetten. Het gevolg was een zekere gemoedelijkheid en gezelligheid, waardoor er ook ruimte was voor een goede grap, nooit grof, maar wel humor.

Als er veel jongens kwamen, dan kon hij vergenoegd toekijken als een soort jeugdherbergvader, die met zichtbaar plezier het geroezemoes aanhoorde.

Op de vereniging was meestal een Bijbels onderwerp aan de beurt, maar ook andere onderwerpen waren toegestaan, Bijbelse geschiedenis, Vaderlandse geschiedenis, geschiedenis van de christelijke martelaren, opstel over een andere godsdienst. Dit waren zo ongeveer de mogelijkheden. Natuurlijk hadden deze inspanningen een vormend karakter.

Het bijzondere was wel, dat we nergens tegenop zagen. Voor erg ingewikkelde Bijbelboeken als Daniël of Openbaringen, daar draaiden we onze hand niet voor om. Het waren natuurlijk

heel moeilijke boeken en geen sterveling weet meer hoe de omstandigheden waren – de context zeg je tegenwoordig – waaronder deze bijzondere geschriften tot stand zijn gekomen. Voor ons jongelingen was er uitkomst in de vorm van bijbelverklaringen van de bekende Engelse methodistendominee Matthew Henri en voor degenen die dit nog niet ver genoeg ging, was er de bijbelverklaring van Dächsel, een dekselse Duitser die zowat alles vergeestelijkte. Methodisten zijn christenen, die ook de oude teksten nogal letterlijk nemen.

Wat zo bijzonder is aan de Bijbel en dan vooral het Oude Testament is het feit dat het geheel waarschijnlijk geschreven is zo ongeveer 700 jaar voor het begin van onze jaartelling. De Griekse logica en het Griekse leef- en rechtssysteem waren toen nog niet bekend, evenals later het Romeinse rechtssysteem. Dit betekent onder meer dat de manier waarop de verhalen zijn opgeschreven in een heel andere context gelezen moeten worden.

Als we dan bijvoorbeeld het verhaal behandelden over Salomo met zijn 300 vrouwen en 700 bijvrouwen, dan zeiden we wel eens grinnikend tegen elkaar – uiteraard ná de officiële vergadering – dat moet je je toch eens voorstellen. Wat een keuze! Latere inzichten leverden op dat die getallen 300 en 700 zeer waarschijnlijk niet onze getallen 300 en 700 zijn. Drie en zeven zijn beide heilige getallen, die ook vaak een symbolische betekenis hebben. De factor 100 is waarschijnlijk

gebruikt om vooral de grootheid van Salomo te benadrukken.

Een vrome man als Matthew Henri wijdt dan uit over de geweldige rijkdom van Salomo en neemt die getallen vooral letterlijk en zeker is wel dat je dat juist niet moet doen.

Op de JeeVee was het 'not done' om 's zondags over werk te praten. Dus wist ik niet wat onze leider nu eigenlijk door de week deed. Als ik het mijn vader vroeg was het antwoord: "Jos, bel kèrel die gaat ied'ren dag mit 't bussie mee naar de Vee-Er (Vries Robbé red.). Die man doet volgens mijn een bietjie van da knijnewark". Als ik dan zei: "Maar hij is misschien wel tekenaar, of ontwerper, of constructeur", dan was het antwoord: "Ik mot er nie aan dinke; ze konne mijn net zo goed levend begraove". Wat de man nu werkelijk deed, wist ik hierna dus nog niet.

Voor vader bestond er maar één soort werk dat echt de moeite waard was. Dat was vissen in een gebied dat zich uitstreckte van de Avelingen tot een eindje voorbij de Moerdijk en hogerop tot de Deenenplaat, het Gat van de Visschen en de Amer. Of het nou koud was of warrem, of er nou veul weind sting of wainig, dat deed er niet toe. Als na een dag otteren de huik kon worden opgezet en een baksie gekookt, dan was het

vrede op aarde, in mensen een welbehagen. Je kon dan nieuwers beter komme. Uit die tijd dateert een vissersliedje: Zetten we de huik op, koken we een baksie enz. op de wijs van O, Suzanna, wat is het leven wondermooi.

Na het baksie werd er eten gekookt; dat was ook bijzonder. In een ijzeren pot werden enkele vers gevangen vissen gekookt en in een andere pan de kruimige aardappels. 't Seizoen deed er niet toe; de aardappels waren kruimig; buitenlandse glazen knollen kwamen niet aanmerking.

Gegeten werd er met één vork de man en voor de pap, uit een glazen fles, werd het bestek uitgebreid met nog één lepel. Na de maaltijd werden pot en pan, twee borden, twee vorken en twee lepels overboord afgewassen.

Het geheel werd op zijn kop onder de laningen gelegd om te drogen en de volgende dag kon het weer dienst doen. Heel praktisch. Bacteriën? Nooit van gehoord, die kookten wel mee en dan had je er geen last meer van.

Jos den Breejen, heel veel jaren leider van de JeeVee, was een man die enorm veel voor de gemeenschap heeft gedaan, o.a. voor de Groene Kruisvereniging alsook voor andere maatschappelijke organisaties. Hij deed dat werk met veel inzet en gaf alles wat-ie had.

Soms denk ik: stel eens als 'k hem in het hiernamaals zou tegenkomen en hem zou kunnen vragen wat-ie nu eigenlijk voor werk heeft gedaan. Misschien antwoordt-ie wel - want Jos kwam oorspronkelijk ook uit den Bout - "Och Dik, dat was maar een bietjie knijnewarrek, maar wat ik vrijwillig heb gedaan dat was soms de beker koud water voor die ander en daaraan heb ik mijn echte vreugde in het leven beleefd".

Dik en zijn vader op de zalmschuit.

GENEALOGIE

A. Koorevaar

De Historische Vereniging en de genealogie

De laatste jaren is de zoektocht naar onze voorouders steeds meer toegenomen. Daarom zijn wij blij dat we nu in ons nieuwe Historisch Informatie Centrum Peulenstraat 243, meer mogelijkheden hebben om aan de vele vragen te voldoen. De meest gestelde vragen zijn toch hoe en waar je de genealogische gegevens kunt vinden en hoe je ze moet rangschikken.

Wij geven dan voorbeelden en u begrijpt dat daar veel tijd in gaat zitten. Het zijn niet alleen de ouderen die dat als hun hobby hebben gekozen. Ook jongeren die in de nalatenschap van hun ouders gegevens vinden, gaan verder zoeken. Rekening houdend met deze belangstelling zijn we dan ook, in samenwerking met de bibliotheek in de Wielwijk, een inloopspreekuur gestart. Daar kunt u elke tweede woensdag van de maand (m.u.v. juni, juli en augustus) van 10.00 - 12.00 uur de nodige voorlichting krijgen. Natuurlijk blijft de normale openingstijd op zaterdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur in het HIC gehandhaafd. Omdat we daar véél meer gegevens hebben dan de Burgerlijke Stand, ook van het grootste deel van de Alblasserwaard zoals kerkboeken, doopregisters en complete genealogieën, kunt u, als u daar rustig verder wilt zoeken, een aparte afspraak maken.

Wat is genealogie?

Voor sommigen een moeilijk woord en daarom in gewoon Nederlands ook wel stamboomonderzoek genoemd. Bij een stamboom hoort een stamvader, de oudste door u gevonden voorvader. Als voorbeeld:

"De boom van Jesse", waarop de afstamming van Jezus uit Jesse of Isai, de vader van koning David is weergegeven. Daarom verwerken nog veel mensen hun gegevens in de vorm van een boom met takken en zijtakjes als kinderen en kleinkinderen. Genealogie is niet iets van 'even doen' maar vaak is er een jarenlange zoektocht voor nodig éér men alle stukjes van de legpuzzel op de juiste plaats heeft. Dat is ook de reden dat wij wel veel en vaak, maar niet altijd direct, op alle vragen antwoord kunnen geven. Geduld is een schone zaak. Maar u wordt beslist niet vergeten.

Kerkboeken

Van verscheidene zusterverenigingen hebben wij cd-roms met gegevens van de Burgerlijke Stand en de kerkboeken kunnen kopen.

Die staan allemaal in het HIC op de computer. Zo hebben wij vrij recent de cd-rom van de Alblasserwaard eraan toe kunnen voegen.

Aldfaer

Op de computer in het HIC staat een klantvriendelijk programma 'Aldfaer', dat heel gemakkelijk is te bedienen en waarin wij de complete genealogieën van sommige leden maar ook van buitenstaanders hebben gezet. Ons bestand is in het afgelopen jaar dan ook weer flink uitgebreid.

Veel voorkomende namen

Muilwijk – Muylwijk - Muylwijck

Als u met uw stamboom of kwartierstaat bezig bent, komt u heel vaak de naam Muilwijk tegen en dan heeft u een mooie gelegenheid om met uw stamboom in die richting heel ver terug te gaan, zo ongeveer tot 1150 - 1200. Er zijn mensen die dat hebben uitgezocht en er zelfs ook een publicatie over hebben uitgegeven.

Kwartierstaten

In het vorige blad hadden wij de kwartierstaat van Jacob Coenraads opgenomen en de familie heeft die weer verder gecomplementeerd en gecorrigeerd. Het is de bedoeling om het kwartierstatenboek dat in het HIC aanwezig is verder bij te werken en beter te indexeren.

Zo hebben wij het kwartierstatenboek van de familie **Heyns** nu ook op de computer staan.

Vragen en opmerkingen

Wie is er bezig met de genealogie van de familie **Kreukniet** en heeft een kopie voor ons beschikbaar?

Sterrenburg

De afgelopen drie jaar hebben wij een groot aantal vragen gekregen die op deze familie betrekking hebben. Eerst wilde het niet lukken om gegevens over deze familie te verzamelen, maar door de laatste oproep hebben wij nu

contact met Jaco Sterrenburg uit Alblasterdam en wij hopen dan de tak uit de Alblasterwaard verder te kunnen afwerken. Nu nog de tak uit het Land van Heusden en Altena en dan proberen ze bij elkaar te brengen.

Kwartierstaat van Baltus Willem Boerman

Zoals gebruikelijk ook nu weer een kwartierstaat en natuurlijk de vraag om ons te informeren over fouten of aanvullingen, zodat wij die kunnen verwerken en andere mensen verder kunnen helpen.

Waarvoor onze hartelijk dank.

KWARTIERSTAAT VAN BAS (BALTUS WILLEM) BOERMAN

Generatie I

1. Bas (Baltus Willem) Boerman, geb. te Hardinxveld op 1-1-1930, NH, tr. met Jaantje Jannigje Hoftijzer, dr. van Teunis Hoftijzer en Jaantje Rooy de, geb. te Giessendam op 28-5-1932, NH, ovl. te Hardinxveld-Giessendam op 14-2-2007.

Generatie II

2. Teunis Boerman, geb. te Hardinxveld op 31-5-1898 (getuige: Gerrit Rietveld [Griendhakker] en Hermanus van Harten [bouwman]), NH, tr. (Burgerlijke Stand) te Giessendam op 9-2-1927, kerk.huw. (NH) met
3. Hermijntje Brandwijk, geb. te Wijngaarden op 12-7-1902, NH, ovl. te Gorinchem op 12-6-1982. Doopakte nr.4. Beroep; Polderwerker. Huw.Akte Nr.4.

Generatie III

4. Elbertus Abraham Boerman, geb. te Hardinxveld op 5-3-1855, NH, ovl. te Giessendam op 6-11-1919, tr. (Burgerlijke Stand) te Giessendam op 1-2-1879, kerk.huw. (NH) met
5. Klaartje Donk, geb. te Leerbroek circa 1858, ovl. te Giessendam op 17-2-1922. Beroep; Kleermaker. Dit is het eerste Huwelijk en de bruidegom is later hertrouwd.
6. Baltus Brandwijk, geb. te Brandwijk op 7-7-1866, ovl. te Wijngaarden op 20-2-1923, tr. te Wijngaarden op 21-11-1893 met
7. Willempje Aantjes, geb. te Wijngaarden op 26-2-1868, NH, ovl. te Wijngaarden op 29-12-1935.

Generatie IV

8. Hendrincus Boerman, geb. te Monster circa 1826, NH, ovl. te Giessendam op 9-11-1902, tr. (Burgerlijke Stand) te Giessendam circa 1854, kerk.huw. (NH) met
9. Elisabeth Hennepe van, geb. te Groot-Ammers circa 1831, ovl. te Hardinxveld op 29-12-1865.
10. Schalk Gerritszn Donk, tr. met

11. Maaïke Genderen van.
12. Arie Brandwijk, geb. te Brandwijk op 29-8-1822, NH, Bouwman, ovl. te Brandwijk op 11-3-1890, tr. met
13. Hermijntje Hartog den, geb. te Wijngaarden op 22-10-1826, NH, ovl. te Brandwijk op 25-3-1894.
14. Dirk Aantjes, NH, tr. met
15. Willempje Groenendijk, NH.

Generatie V

16. Elbertus Abraham Boerman, ged. te Amsterdam op 21-4-1782, ovl. te Gorinchem op 31-5-1849 (Overlijdensakte nr.89), tr. met
17. Neeltje Hoogenraad. Was predikant in de periode van 3 sept 1803 tot hij met emeritaat ging op 1 juli 1836 in de Kuinre t/m Hoornaar. Hij had 3 kinderen [2 dochters en 1 zoon [Hendricus]. Elbertus Abraham Boerman was reeds eerder getrouwd met Johanna Fineke.
18. Gerrit Willem van Hennepe, tr. met
19. Catharina Margretha Penning.
24. Balte Johanneszn Brandwijk, geb. te Giessen-Oudekerk op 25-9-1792, NH, ovl. te Giessendam op 19-1-1860, tr. te Brandwijk op 10-4-1819 met
25. Anna Vuuren van, geb. te Brandwijk circa 1797, NH.
26. Teunis Hartog den, NH, tr. met
27. Lijsje Schagen, geb. te Hoornaar op 1-3-1799, ged. NH te Hoornaar op 10-3-1799 (getuige: Maria Tukker), ovl. te Sliedrecht op 18-8-1877.
28. Jan Groen Aantjes, geb. te Ottoland op 15-5-1791, Bouwman, ovl. te Wijngaarden op 5-10-1863, tr. met
29. Willemijntje (Willempje) Aantjes, geb. te Goudriaan op 11-4-1793, ovl. te Wijngaarden op 5-5-1859.
30. Maarten Groenendijk, tr. met
31. Marrigje van Wijk.

Generatie VI

32. Meindert Boerman, NH, tr. met
33. Elzalina Ledeboer.
48. Johannes Koene Brandwijk, geb. te Giessen-Oudekerk op 25-11-1759, NH, ovl. te Giessen-Oudekerk op 27-10-1839, tr. met
49. Metje Schagen, ged. NH te Giessendam op 1-3-1760 (getuige: Geertrui Pieters).

Generatie VII

96. Koen Janszn Brandwijk, NH, tr. met
97. Sijgje Sijmensdr Bisschop, NH.
98. Adriaen Pieterszn Schagen, ged. NH te Giessen-Oudekerk op 27-1-1726 (getuige: Ariaantje Willems), tr. met
99. Annegje Jansdr Verlek, ged. NH te Giessendam op 15-4-1731 (getuige: Erkie Crijnen).

ANEKDOTE

Uit het archief van Gorinchem, dook een briefje op dat afkomstig was van de burgemeester van Giessendam en gericht was aan de burgemeester van Gorinchem.

De burgemeester meldde dat op zondag 17 oktober 1869 een zekere C. Meijer uit Den Haag in Giessendam was aangekomen. Meijer was naar eigen zeggen volksdichter en leude met gedrukte versjes onder de titel 'Vletterieaantjes'. De kerel droeg een lange jas, maar was verder bijna naakt. Gelet ook op zijn lange grijze haren, lange baard en knevel was het niet zo vreemd dat niemand hem logies wilde geven. De dorpsburgemeester wist daarop niets beters te doen dan hem in een cel te laten overnachten en hem naar Gorkum

te verwijzen. Hij achtte het dus raadzaam zijn stadse collega te waarschuwen dat dit sujet in aantocht was.

Een briefje met een verhaal. Het laat zien hoe men vroeger in een dorp als Giessendam (ook al) laatdunkend neerkeek op vreemd uitziende personen. Wat men niet kent, dat eet (eert) men niet.

Jammer genoeg is niet bekend hoe de burgemeester van Gorinchem reageerde op dit briefje van zijn collega uit Giessendam.

Of de heer Meijer ooit in Gorinchem is aangekomen?

Ontleend aan een artikelje uit het AD, 31 mei 2006.

HET SPOOR TERUG NAAR HET BEGIN VAN DE HD 18 DE GESCHIEDENIS VAN EEN DRIJVERSCHUIT

Arie van de Ree

Ik ben al jaren geïnteresseerd in drijverschuiten en ik was benieuwd naar de geschiedenis van de drijverschuit HD 18. Na lang zoeken en vorsen in geschriften heb ik enige informatie gevonden en op papier gezet.

De huidige eigenaar is de familie Kieboom uit Werkendam. Sinds 2006 zijn zij eigenaar van deze drijverschuit. Zij kochten de schuit van Jan van de Stelt uit Oudendijk, die vanaf 1975 de eigenaar was. Deze Jan was een handige man en hij heeft o.a. de bun en een stuk potdeksel en al het houtwerk vernieuwd. Helaas stond juist in het verwijderde stuk potdeksel het met centerpunten geslagen visserijnummer HD 18.

De HD 18 nu

De schuit heeft vanaf de werf verschillende kleuren gehad. Nu is het groen met een zwarte rand en daarvoor was het lijnolie op het bovenboord. Nog verder terug was de schuit weer groen met een rode rand.

Van 1969 tot 1975 was de heer A. Dekker uit Sliedrecht de eigenaar. Hij kocht de schuit met een kot (houten kajuit) erop, maar bouwde hem al snel om tot drijverschuit. Hij vond het visserijnummer in de potdekselrand en vandaar dat hij de boot weer het nummer HD 18 kon geven. Ook toen was de kleur groen met een rode rand. Deze mijnheer Dekker was de eerste recreatieve eigenaar. Hij had de schuit gehaald uit Hank in de Biesbosch.

De HD in de lijnolie

Hier was Franske van der Pluijm eigenaar en hij viste met de HD 18 in de Biesbosch. Vanwege de afsluiting van de Bleekkil in 1969, verkocht hij de boot. Hij had het houten kot er opgezet. Dit is nog te zien aan boord, want de helft van de doft is uitgeslepen voor het deurtje. Later is de doft weer gelast teruggebracht. Om de bouw van het kot te vergemakkelijken werd er een klein plechtje op de kop van de boot gelast. Dit is nog steeds aanwezig. Van der Pluijm heeft ook nog een tijd met een huik op de boot gevist samen met zijn vrouw. Foto's hiervan zijn te zien in het boek van Piet Verhagen:

De HD 18 van Dekker

'Rivieren, boten en vissers'. Wanneer Van der Pluijm de schuit heeft gekocht is niet bekend. Hier begint een periode waarvan weinig of niets bekend is over de HD 18. Verder terug in de tijd tot in de oorlog, namelijk op 31 januari 1942, wordt op de inschrijvingskaart vermeld dat de eigenaar is overleden en het vaartuig verkocht werd aan G. van Asperen, caféhouder te Schoonhoven.

Tot die tijd was Arie Adriaan Vaarwater uit Hardinxveld eigenaar van de HD 18. A.A. Vaarwater was ingeschreven op 4 mei 1918 om de schuit te gebruiken voor de zalmvisserij.

Vaarwater overleed in 1936. Of de familie met de schuit bleef vissen is niet bekend. Het kan ook zijn dat er in 1942 een controle was geweest en de schuit allang verkocht was. Tot hiertoe loopt er een lijn terug waar men met een redelijke zekerheid kan vaststellen dat het om het zelfde vaartuig gaat.

Maar dan duikt er ook nog een inschrijvingskaart op van Bastiaan de Boon uit Hardinxveld, die een schuit heeft met nummer HD 18. Hierop staat geschreven dat hij de zalmvisserij kon

De Plaatselijke Commissies voor de
Ruilverkavelingen

**„Altena West” en
„De Noordwaard”**

Secr.: Woudrichemseweg 1, Almkerk.
Telefoon: 01834 - 544.

afsluiting krek

De Plaatselijke Commissies voor de ruilverkavelingen „Altena West” en „De Noordwaard” berichten, dat in het voorjaar van 1969 de krek, gelegen in de beide ruilverkavelingen zullen worden afgesloten.

Zij maken u er op attent, dat na deze afsluiting in de betreffende krek een voortdurend lage waterstand zal worden gehandhaafd, zodat varen vrijwel onmogelijk zal zijn. Het in- en uitvaren van de krek zal na de afsluiting niet meer mogelijk zijn.

Voor een eventuele ligging (en de daaraan verbonden voorwaarden) in één van de twee nieuw te maken havens kunnen informaties worden gewonnen bij de Koninklijke Nederlandsche Sieldemaatschappij, de heer B. W. van der Laan, Kerkstraat 15 te Almkerk, telefoon 01834 - 536 of telefoon 01835 - 877.

Te uwer informatie delen zij u nog mede, dat de eerste kreekafsluiting spoedig zal plaatsvinden.

Almkerk, 13 maart 1969.

De Plaatselijke Commissies voor de
ruilverkavelingen,
„Altena West”

A. D. den Dekker, voorzitter.

Ir. G. C. Reijgersberg, secretaris.

„De Noordwaard”

J. M. Baron van Tuyl van Serooskerken,

voorzitter.

Ir. G. C. Reijgersberg, secretaris.

7-12/9

A A VAARWATER 7-12-1879

uitvoeren op het Hollands Diep. De datum van inschrijving was 8 juli 1911. Dit hoeft niet te betekenen dat het hier dezelfde boot betrof, want Bastiaan de Boon overleed in 1914 en er is niets bekend tot 1918, wanneer Vaarwater het nummer krijgt.

Bastiaan de Boon woonde aan de Rivierdijk (306?) en was vrijgezel. Hij staat op sommige papieren uit het Hardinxveldse archief vermeld als vishandelaar.

Wanneer de HD 18 is gebouwd, is niet met zekerheid te zeggen. Er zijn geen gegevens van te vinden. Wel is duidelijk dat de schuit gebouwd is op het werfje van Van der Hoff in den Bout.

Opvallende kenmerken aan de HD 18 zijn een lange bun, (mogelijk ligt hierdoor de schuit diep in het water), de mast aan de achterkant in de doft en het kastje onder de doft aan bakboord. De combinatie van plaats van mast en kastje komt zelden voor.

Ik ben dank verschuldigd aan R. Vaarwater, J. van Stelt, A. Dekker, familie Van der Pluim en de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam. Zij gaven mij belangrijke informatie om deze geschiedenis op te schrijven.

LETTERTEEKEN EN NUMMER VAN INSCHRIJVING HD 18		GEMEENTE <i>Hardinxveld</i>
UITGEOEFEND WORDENDE VISSCHERIJ <i>Kustvisscherij</i>		
BIJZONDERHEDEN VAN HET VAARTUIG		
Soort <i>Open roeiboort</i>	Naam <i>Geene</i>	
Bruto inhoud <i>X</i> M ³ <i>7</i>	Aantal der bemanning <i>Twee</i>	
Naam en voornamen van den eigenaar <i>Boon, de Bastiaan</i>	Woonplaats <i>Hardinxveld</i>	
<i>Zalmvisscherij, Hollandsch Diep</i>		
<i>Cons. N° 18 Juli 11 (Sept 11 d. 8)</i>		
DAUTEKENING VAN DE INSCHRIJVING <i>Hardinxveld</i> den <i>8de Juli</i> 1911		

Vermeldenswaardige bijzonderheden betreffende de soort en de plaats der uitgeoefende visscherij.

75 JAAR LOCK TRANSPORT

Begin januari 2007 was het bij v/h Fa. P. Lock & Zonen dubbel feest. Het bedrijf vierde haar 75-jarig bestaan en er werd een nieuw bedrijfsgebouw in gebruik genomen. Voor het bedrijf, thans opererend onder de naam Lock Transport, reden om een handzame publicatie uit te brengen. Daarin vertelt Dick de Jong beknopt de geschiedenis van het bedrijf, terwijl Evert van Lopik voor de illustraties en vormgeving heeft zorg gedragen.

Na een korte inleiding over transport in het algemeen, wordt het ontstaan van het bedrijf geschetst. Een schoolvoorbeeld hoe in de eerste helft van de 20e eeuw bedrijven ontstonden. Van het één (een beurtvaart) kwam het ander (een wegtransport). Piet Lock uit Buitendams, een ondernemende man, greep de hem door de economische groei geboden mogelijkheid aan en begon voor zichzelf. Met een tweedehandse T-Ford, waar wagenmaker Boelhouwer uit Binnendams (nu Damstraat) een vrachtwagentje van maakte. Dat was in

1931, midden in de crisistijd. Het bleek niet mee te vallen. Vooral ook toen in de oorlog tot twee keer toe het transportmiddel werd gevorderd. Toch bleef Piet Lock volhouden. Nauwelijks waren de Duitsers het land uit of Piet Lock reed al weer. In de naoorlogse jaren van groei greep hij opnieuw de mogelijkheden. Vier van zijn zoons kwamen in de zaak, met elk een eigen vrachtauto.

De vraag naar vervoer bleef stijgen en het aantal bedrijven in Hardinxveld-Giessendam en omgeving nam toe en hun omzet groeide. In het hele dorp werd geproduceerd en gefabriceerd. En alles moest naar elders. Daar zorgde Lock voor. Veel bekende plaatselijke en regionale bedrijven had hij tot vaste klant. Later specialiseerde het bedrijf zich en ging zich richten op bijzonder vervoer. Nog steeds innoveert Lock Transport en zorgt voor een aanzienlijk marktaandeel. De beide Pieten Lock junior, die thans de leiding hebben, mogen trots zijn op hun transportonderneming.

Piet Lock en zijn vrouw Martha voor de eerste T-Ford

WANDELING DOOR DE PEULENSTRAAT ANNO JAREN VIJFTIG

Gert Huisman

In het Mededelingenblad wordt deze keer wat langer stilgestaan bij het feit dat dit jaar Hardinxveld en Giessendam samen 50 jaar één gemeente zijn. Daarom gaan wij als leden ook even na wat wij zich nog van die eerste jaren kunnen herinneren.

Even mijmeren en terugblikken: hoe zag ons dorp er toen ook alweer uit?

Nu dat het jaar 2007 al aardig op weg is en het groen overal uitspruit en bloemen en struiken in geel, blauw en wit ons hart verheugen, lijkt me een kleine wandeling in ons dorp wel op zijn plaats.

Zo kom je dan ook bij de nieuwe rotonde aan de Peulenlaan en hier sta ik even stil om uit te rusten. Het verrast je die mooie lijnen van een nieuw gebouw te zien, namelijk van de Woningstichting: modern en mooi. Daar tegenover, bij de andere hoek, staan me afgehakte bomen als stille getuigen aan te staren alsof ze willen zeggen: "Wat schamen wij ons, wij waren tot voor kort machtige bomen vol met takken en blad en met klimop omwonden. Wij waren een tehuis voor boomklevers, tijftjaffen, groenlingen en botvinken!"

Jammer voor jullie denk ik dan, ik kan er inkomen wat jullie voelen. Maar het is overmacht, het dorp moet met zijn tijd mee, weet je. Als troost zullen we wel kleine nieuwe boompjes planten op plaatsen waar er ruimte is om te groeien. En in vertrouwen, beste boomstompen, zo vergaat het ons ouwetjes ook een beetje, dat plaats moeten maken.

Zo kunnen wij als ouderen, als we dat willen, deze hele omgeving zó weer voor de geest halen hoe het was, zo'n vijftig jaar geleden.

Toen was er geen lange oprit vanuit de Peulenlaan naar het gemeentehuis zoals hier voor me. Nee, er was hier een water, het kanaaltje en voorlangs liep het Diepje, ook zo'n watertje. Dit begon bij de voormalige IJzergieterij en liep evenwijdig aan de dijk tot aan het sluisje bij de Dam.

Hier vlakbij, waar nu het OKK gebouw staat, was ooit ook een loswal voor zandopslag. Dit werd aangevoerd vanuit het kanaaltje dat weer in verbinding stond met de Merwedeschutsluis. De kleine scheepjes losten hun zand met

behulp van een lange giek en kieperden zo het zand (of grint) op keurige piramides.

Maar wij gaan weer een 'äingie' verder kuieren want ik wil met u naar een plek om de bijgaande foto te beschrijven. Ik heb deze gemaakt toen de twee dorpen samengevoegd werden en dat was deels uit politieke, deels uit economische gronden, volgens mijn vader.

Wij gaan dus op weg naar het 'wegje van Meiwaard', zoals dat toen heette. Lopend door de Peulenstraat Zuid komen we langs veel voor mij bekende huizen en dan moet ik altijd aan de mensen denken die er gewoond hebben, de winkelier, de bakker, de kapper, de fietsenmaker, de schoenmaker, de dokter en de tandarts. Maar daar ga ik niet over uitweiden, want dan komen we niet waar we zijn 'motte', om maar even in de streektaal terug te vallen. Ooit zal ik in de toekomst er misschien een artikeltje aan wijden.

Afijn, bij de nieuwe brug over de Rijksweg gaan we links naar beneden en wat een geluk dat dit 'Meiwaardweggetje' er nog is. Ongeveer halverwege naar de Nieuwe Weg moet het geweest zijn dat ik de desbetreffende foto nam. Zoals u ziet, is daar nog onmiskenbaar het dak met torentje van het oude gemeentehuis van Giessendam te zien in de verte. Ook het vertrouwde beeld van de Grote Kerk aan de Achterdijk is links te zien.

Wat een ruimte, wat een uitzicht hadden de mensen. En dan die akkers. Ik hoor nog één van die tuinders over die akkers zeggen: "Het was toch van die kostelijke grond, zonde dat het verloren is gegaan".

Maar ik heb ook gehoord dat veel ervan is

afgegraven en opgeslagen; misschien is het wel eerlijk verdeeld tussen de inmiddels verenigde gemeenten.

Nu staat dit gebied al weer jaren vol met huizen en heet het De Wielwijk. Alleen de wetering getuigt nog van de indeling van vroeger waar je met de schouw overal kon komen via al de sloten om zo je kampje land te bereiken.

Van een heel andere ruimte vertelt ons de tweede foto. Om daar te komen maken we een hele run terug langs de dijk naar Giessendam, Buitendams. Wat lagen daar ook niet van die machtige lappen grond en griend te gedijen tussen de Giessen en de Rijksweg.

Je had er ook veel drassig land en het balkengat waar dikke iepen stammen te water lagen, rij aan rij, in afwachting om tot planken gezaagd te worden bij De Jong's kruiwagenfabriek.

Zoals de foto laat zien was de riethandel nog in tel alsook de hoepmakerij, te zien aan de spaanderschelven. Ik nam toen wel wat foto's maar besepte eigenlijk niet dat ik toen de tijd heb laten stilstaan. Als je goed kijkt, zie je in de verte nog een dak van een woonhuis, naast de rietschelf. Het huis staat eigenlijk aan de overkant van de rivier op de polder maar is onlangs afgebroken i.v.m. de nieuwe inrichting van de polder.

Op de foto staat ook een klein meisje ons lief aan te kijken. Nu is de vraag aan onze lezers: wie kan zeggen wie dat nou is? Nu zo'n 50 jaar later kan je op z'n dijs niet meer vragen: "Massie, va wie beje d'r een, hoe hietjie aijgeluk?" Echt een leuke zoekopdracht voor onze lezers. De vraag rijst dan: "Waar is de foto precies genomen?"

De arbeiderswoning links aan de horizon had een mogelijke aanwijzing kunnen zijn, maar die is inmiddels afgebroken dus een kruispeiling met de rijksweg is niet meer mogelijk. Helemaal links is net nog de dakgoot van een woning of keet te zien. Was er misschien een loswal daar bij de Giessen, voor dat weiland? Misschien ter hoogte van de Kroonstoep? We horen graag uw reactie.

Ja, beelden van lang geleden. Nu is dit alles vol gebouwd. Je vindt er fabrieksterreinen, groenstroken, tennisvelden en er dwars doorheen de Peulenlaan omzoomd door dikke bomen.

Het dorp is met zijn tijd meegegaan. Kinderen van toen zijn nu grijs geworden en zijn op hun beurt ook weer over vroeger gaan praten. Maar waar is een historische vereniging met zijn vele leden anders voor dan om samen beelden van vroeger de revue te laten passeren en het ook aan hun nageslacht te vertellen?

WETENSWAARDIGHEDEN

J. F. Teeuw-van der Plas

Middeleeuwse jeugdromans

Dat er in ons dorp veel bijzondere mensen wonen, wisten we al. Kunstenaars, schilders, beeldhouwers en schrijvers.

Henk Koesveld is er één van, een getalenteerde schrijver van al weer zes jeugdromans. En de reden dat dit vermeld wordt in dit Mededelingenblad is niet zo verwonderlijk. De historie boeit hem zeer. En dus bevatten de boeken die hij schrijft spannende verhalen die zich meesttijds afspelen in de Middeleeuwen. Zijn eerste boek 'Rowan' (1994) en het laatste boek 'Het geheim van de tempelridder' (2006) zijn er voorbeelden van. Koesveld deed veel historisch onderzoek naar de onderwerpen van zijn boeken. Hij geniet daarvan en vindt dat struinen in oude documenten bijna net zo leuk als schrijven.

Henk Koesveld is leraar geschiedenis, dat moet fantastisch zijn voor zijn leerlingen.

Zelfs ik herinner mij nog de spannende verhalen over Willem van Oranje en het turfschip van Breda, die meester Westerhout meer dan vijftig jaar geleden in de vijfde klas van de oude Rehobothschool met veel elan vertelde.

Henk Koesveld

Boerderijen

Nu we het toch over Giessendamse schrijvers hebben, Huib de Kok heeft in 2003 een uniek boekwerk over de geschiedenis van de boeren en de boerderijen in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden geschreven. Daarin beschrijft hij de vele boeiende facetten van het boerenleven in de streek. Er wordt een herdruk voorbereid. U kunt inschrijven tot 1 mei 2007. Prijs: € 30.00 daarna € 35.00

Stichting Boerderij & Erf Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. 078-6912535

Gouden vondst

Wie had ooit kunnen denken dat de bronzen armband die een arts (mevrouw Cornelis) uit Hardinxveld-Giessendam veertig jaar geleden kreeg van een dankbare patiënt (Huib de Kok), nog eens in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden zou belanden.

De Keltische armband was in Rossum tijdens baggerwerkzaamheden gevonden en maakte deel uit van een serie van zes, die als een ketting aan elkaar gehaakt, ongeveer 100 jaar voor Christus, als offer in het water waren geworpen.

Vijf van de bronzen armbanden kwamen in het bezit van het museum door ze simpelweg aan te kopen. Bij het samenstellen van een tentoonstelling over de Kelten, stuitte de conservator op de eigenlijk niet zo waardevolle armbanden. Maar alles veranderde, toen hij de verloren zesde armband ten geschenke kreeg van de arts. Het bleek een gouden vondst! Het verkleurde metaal bleek geen brons maar zuiver goud te zijn.

De gevonden objecten zijn Keltisch, maar dat wil niet zeggen dat er in Nederland Kelten hebben gewoond. Het was meer een cultuur, een levensstijl, die men overnam zoals wij veel Amerikaanse invloeden hebben. De vaak kunstig versierde voorwerpen werden geofferd

Keltische armbanden

in stromen en rivieren. Eenvoudige boeren offerden potten of gebruiksvoorwerpen en de rijken munten, sieraden en wapens. "Het geheim van de Kelten" is te zien t/m 13 mei in Leiden.

Wat is Open Monumentendag?

In 1987 werd in navolging van Frankrijk de Open Monumentendag geïntroduceerd. Eerst alleen op de tweede zaterdag van september, later kwam ook de zondag erbij. Monumenten konden gratis door het publiek bezichtigd worden om de interesse te vergroten. Er werd een Stichting Open Monumentendag opgericht. Bouwfonds werd sponsor.

Per gemeente werd er een comité opgericht, dat verantwoordelijk was voor zijn eigen programma op Open Monumentendag en ondersteuning kreeg van de Stichting.

Zonder vrijwilligers was en is de Open Monumentendag ondenkbaar, zowel bij de voorbereiding als op de dag zelf, bijvoorbeeld bij het ontvangen en rondleiden van mensen, het bemannen van stands en het maken van

tentoonstellingen, boekjes enz.

Vanaf 1996 hebben thema's voor een inhoudelijke verdieping van deze dagen gezorgd.

Om enkele te noemen: Schoolgebouwen (1997), Monumentaal groen (1999), Water (2000), Boerderijen (2003), Religieus erfgoed (2005) en Feest (2006).

Men is als comité niet verplicht zich aan het thema te houden.

In Hardinxveld-Giessendam wordt het comité gevormd door bestuursleden van de Historische Vereniging. Ook Museum De Koperen Knop en de plaatselijke bibliotheek aan de Pietersweer verlenen hun medewerking.

Dit jaar zal de Open Monumentendag gehouden worden op zaterdag 8 september.

Het thema is Moderne Monumenten van de twintigste eeuw.

Wij, als bestuur, zullen proberen een interessant en leuk programma samen te stellen.

Wij rekenen op uw komst.

ANDERAND KLÂÂINGOED UIT GIESSENDAM

Uit de nalatenschap van de heer W. de Leeuwerk

In de nalatenschap van de heer W. de Leeuwerk, vonden wij aantekeningen in het Giessendams dialect. Dialect zult u zeggen, wordt dat nog wel gesproken in Hardinxveld-Giessendam? Misschien alleen door de autochtone ouderen, maar de nieuwe generatie?

Jazeker, als u goed luistert dan spreekt zelfs de jeugd nog een aardig mondje vol. Leg uw oor maar eens te luisteren als u in de bibliotheek, rond de school, in de bus of trein, op de pont of gewoon op straat bent. Het wââr en dââr klinkt overal.

Een kleine greep uit de tientallen 'verhaaltjes' (klââingoed) uit het schriftje van De Leeuwerk:

"Gistere wou Kees van mijn me zôôgenaomd is helpe mit de koppieskast schôôn te maoke.

Terwijl ik in de keuke wat glaosies afnam zou hij es mooi al vast een plank leegmaoke.

Stôôtten die teegen een buil mit rijst aon, die

ik zôôlang mor in de kast had gezet om um laoter in een trommel te doen. Die zagt ie mor half en stôôtte d'r prompt teegenaoon netuurlijk. Wit jie wat ie toen dee in z'n verbouwereerdheid? Hij pakte 't vergiet en hieuw dat er onder! Hij zag zôô gââuw nie wat anders, zee die laoter.

Ik riep: "Man, wat doe je nou toch?" "Och mins", zee die, "ik hout er al wat onder, mor 't helpt gêên zier." "Dà glook ie wel, kijk nou es wat jie in je hande hêt, man."

Jao, wat motjie dan zeggen in zôô'n geval?"

"Maarge gaon we naor Beuzekomme, zee Bas van Adrie van Teuntjes; dan krijg een nieuw pak en zussie een bloesie. Ik hoop op een metroozepaksie mit een ronde pet mit 'n lintje d'r aon. Dat hêt Kees van Ochies ok."

"Wit jij 't verschil tusse een meuzek en een waarkendammer? Ik niet.

RECENSIES

Jany Dubbeldam-van der Waal van Dijk

'n Urgel van Fluitekruud Corry Vink

'n Urgel van Fluitekruud' is een verhalenbundel over het 'verleden van het heden', geschreven vanuit persoonlijke impressies van de schrijfster. Een aantal verhalen is informatief zoals die over de molens en tuinieren. Andere verhalen zijn ronduit leuk. Corry Vink is in staat haar verhalen boeiend en geestig en bovendien nieuwsgierig makend aan ons te presenteren. Naast haar vertelkunst komen haar kennis en liefde voor onze streektaal ruimschoots naar voren in dit boek.

Dialect lezen lijkt lastig, maar het went snel.

'n Urgel van Fluitekruud' is al weer de elfde uitgave van de Stichting Streektaal Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.

ISBN 90-73442-11-7

'Kaaskopstukken' Redactie: Pia Heijkoop- Stremmer

Kaas is van oudsher een echt Alblasserwaards product. Het thema 'Kaas' past dus helemaal in de belangrijke historie van het boerenbedrijf in de Alblasserwaard. Behalve enkele artikelen over de historie en het proces van het kaasmaken zijn veertig personen uit de gemeente Graafstroom bereid gevonden hun persoonlijke favoriete kaasrecepten prijs te geven. En om het helemaal af te maken, wordt er ook een passend wijngedicht bij gegeven door een Graafstroomse wijngaardenier.

Het batig saldo dat de stichting met dit boekje hoopt te verkrijgen, wordt in zijn geheel besteed aan de inrichting van het Historisch Museum Het Voorhuis van de verplaatste boerderij uit Gijbeland in Bleskensgraaf. De

recepten zijn de moeite waard en het is ook een leuk kookboekje om cadeau te geven of te krijgen!

ISBN 10. 90-72134-11-7 Verkrijgbaar bij uitgever: Pr. Willem Alexanderstraat 7, 2969 BW Oud Alblas Tel. 0184-691675 Ook per e-mail te bestellen: boekenverkoop@binnenwaard.nl
Prijs € 9,95

'Dordrecht, een terugblik' (dvd's)

Voor mij liggen twee dvd's over Dordrecht, samengesteld door het Stadsarchief Dordrecht uit filmfragmenten die gemaakt zijn door particulieren. Het eerste deel bevat stukjes film uit de periode 1933-1947, o.a. de opening van de Krispijntunnel, rondom de Grote Kerk, havens en poorten en nog veel meer. Deel twee bestrijkt de periode 1945-1965 en begint met opnames van de bevrijding en de bevrijdingsfeesten. Deze dvd's zijn beslist de moeite waard voor degenen die Dordrecht al van oudsher goed kennen of die hun 'roots' daar hebben liggen.

Uitgebracht door het Stadsarchief Dordrecht.
Bezoekadres: Stadsarchief, Stek 13, 3311 XS Dordrecht tel. 078-6492322 e-mail j.van.kersen@dordrecht.nl

'Historische verenigingen en het gebouwde erfgoed' Redactie: Roel Pots

Onder invloed van de groeiende belangstelling voor het gebouwde erfgoed in stad, dorp en streek worden historische verenigingen als kenniscentra van de lokale 'omgevingsgeschiedenis' bij uitstek steeds

vaker betrokken bij bouwactiviteiten in een cultuurhistorisch waardevolle omgeving. Sommige verenigingen hebben hiermee al ruime ervaring opgedaan en zijn inmiddels belangrijke spelers in de besluitvorming rond deze processen geworden. Zeker is dat de bemoeienis met dit 'monumentale' onderwerp de belangstelling van veel historische verenigingen heeft.

Met deze publicatie hopen de auteurs de betrokkenheid van zowel de amateur als de professionele historici verder te stimuleren.

ISBN 978-90-80901-6-9 Uitgave van het Provinciaal Historisch Centrum van het Erfgoedhuis Zuid-Holland, Postbus 3092, 2601 DB Delft

'75 Jaar Lock Transport'
Tekst: Dick de Jong,
vormgeving: Evert van Lopik

Ter gelegenheid van het 75- jarig bestaan en de opening van een nieuw bedrijfspand is er een boekje verschenen over de geschiedenis van het transportbedrijf P. Lock & zonen. Dit boekje beschrijft de geschiedenis van een al van oudsher bekend Giessendams bedrijf. Begonnen als een eenmanszaak met een enkele vrachtauto, maar nu een bedrijf met vele wagens, geschikt voor alle soorten van transport. Hoewel de firmanaam inmiddels is gewijzigd in 'Lock Transport', zijn het nog steeds de naamgenoten van de oprichter die het bedrijf leiden.

Geen ISBN nummer. Verkrijgbaar voor zover voorradig bij het bedrijf.

'Plaatsen van Herinnering'
Nederland in de zeventiende en achttiende eeuw'
Redactie: Maarten Prak

In dit boek vinden we de beschrijving van 41 plaatsen en de voor Nederland tussen 1572 en 1798 belangrijke gebeurtenissen die er plaatsvonden. Voor iedereen die geïnteresseerd

is in onze vaderlandse geschiedenis een zeer leeswaardig boek. Veel onderwerpen zijn algemeen bekend, maar worden door deskundige auteurs op een toegankelijke manier uitgediept. Wij kennen allemaal het verhaal van de ontsnapping met een boekenkist uit Slot Loevestein door Hugo de Groot, maar dat hij internationale faam genoot als 'Grotius' was mij in ieder geval niet zo bekend.

Dit boek is het derde deel van de vierdelige reeks 'Plaatsen van Herinnering'.

ISBN 9789035129900 Uitgeverij Bert Bakker Amsterdam
 Prijs: € 39,95

**Thuis in de jaren '50, dagelijks leven in
een gemoedelijke tijd**
Eindredactie Peter Boer

Het dagelijkse leven in de jaren vijftig staat in dit boek centraal. Meer dan 400 illustraties en documenten van 'gewone' mensen uit die tijd geven een uniek tijdsbeeld. Na een oproep in het Reformatorisch Dagblad en Terdege kwam heel veel informatie binnen. Foto's, diploma's, kruideniersboekjes, schoolboeken en schriften, verzamelingen van speldjes, suikerzakjes en sigarenbandjes, advertenties en nog veel meer. Zij gunnen ons een blik in een tijd die, hoewel pas vijftig jaar geleden, heel ver van ons af

lijkt te staan. Voor jongeren die de naoorlogse jaren niet hebben meegemaakt een kijkje in het verleden, maar voor lezers van rond zestig jaar en ouder een feest van herkenning! Wat mij opviel zijn de grote gezinnen, ook dat de mensen op de foto's er ouder uitzien dan ze waren. Een gezellig en lezenswaardig boek.

ISBN 978-90 78833-01-7 Uitgave van de Erdee Media Groep

Thuis in de jaren '50

dagelijks leven in een gemoedelijke tijd

WIE, WAT, WAAR?

Mededelingenblad najaar 2006

Op de linker foto zijn diverse reacties gekomen. De man op de voorgrond is door velen herkend als Janus van der Meijden. De foto is genomen in de Peulenstraat Zuid en Janus woonde daar ook, ongeveer waar vroeger fietsenmaker Vlot zijn winkel en werkplaats had. Hij was tuinman bij gegoede burgers. De opname dateert uit de jaren vijftig en laat ons een optocht van zigeuners of kermislieden zien. Hoewel deze optocht waarschijnlijk de reden van de opname is, belemmeren de woonwagens het uitzicht. We hebben nog gekeken of het fraai betegelde stoepje er nog is, maar we konden het niet meer vinden. We moeten dus maar aannemen dat Janus van der Meijden naar de dijk is gekomen om het bijzondere spektakel te zien.

Er is ook een nieuwe foto aangeleverd door de heer Stasse.

Wie kan over deze afbeelding iets vertellen?
Reacties naar A. Dubbeldam- v.d. Waal van Dijk

Oude woning aan de Giessen

UITGAVEN IN DE HISTORISCHE REEKS EN SPECIALE UITGAVEN DIE NOG DOOR DE HISTORISCHE VERENIGING TE LEVEREN ZIJN:

1. Buitendams 4 (1778-1978)	€ 2,25
2. Molens van Hardinxveld-Giessendam	€ 3,85
3. Den Eendenbout (opgraving in een woonheuvel)	€ 3,85
4. Het stoomgemaal	uitverkocht
5. Makelaars van Hardinxveld-Giessendam	€ 3,85
6. Buitendams 118 (Giessendamse boerderij)	uitverkocht
7. 700 jaar Dam	€ 3,20
8. Parlevinkers	uitverkocht
9. Rondom de Giessen	uitverkocht
10. Swets tabak en daar blijf ik bij	€ 6,60
11. Hardinxveld en Giessendam in de Franse Tijd	€ 5,65
12. Café Schalk	€ 5,65
13. 100 jaar boemelen	uitverkocht
14. De Hongerwinter	€ 6,60
15. De Hennepteelt	€ 4,40
16. Het kleine monument in Hardinxveld-Giessendam	€ 5,45
17. Dijken en doorbraken	uitverkocht
18. Aan d'n dijk	uitverkocht
19. Gemeentehuizen van Hardinxveld-Giessendam	€ 2,25
20. Ievers tussen Kaoi en Kloeve...deel I	uitverkocht
21. Aart van Bennekum, kunstenaar	€ 6,80
22. Herinneringen aan oorlogstijd	uitverkocht
23. 100 jaar Nederlandse Protestantenbond	uitverkocht
24. Ievers tussen Kaoi en Kloeve, deel II	€ 6,80
25. Uit de pen van tante	€ 6,80
26. De watersnood van 1953	uitverkocht
27. Schuttevaer en Binnenvaart	uitverkocht
28. De Crisisjaren in Hardinxveld en Giessendam	uitverkocht
29. Vrouwenrecht en liberalisme aan de Merwedijk	€ 6,60
30. De 50ste mei	uitverkocht
31. De samenvoeging van Giessendam en Hardinxveld	€ 8,85
32. C. Baardman, de schrijver en zijn werk	€ 7,95
33. Het Langeveer	€ 6,60
34. De Indiëgangers	€ 12,50
35. 1899-1999 Nieuws van honderd jaar geleden	€ 6,80
36. De Peulenstraat in 1950	uitverkocht
37. Groeten uit Giessendam	€ 8,25
38. De historie van het pand Buitendams 4	€ 6,50
39. Nievers was den dijk echt recht	€ 9,20
40. Groeten uit Boven-Hardinxveld	€ 8,90
41. Kleine zaken van een kleine kerk, Gereformeerden in Hardinxveld	€ 9,80
42. Groeten uit Beneden-Hardinxveld	€ 8,90

OVERIGE UITGAVEN:

Het Verleden Nu (fotoboek)	€ 11,35
Buitendams huis-ter-om-op	uitverkocht
Een wandeling door Binnendams	€ 6,80
Van Geslachte tot Geslacht (uitg. van de Herv. Kerk Giessendam en Neder-Hardinxveld)	€ 15,90
Hardinxveld en Giessendam, van vissers- en hoepmakersdorpen naar industriegemeente	uitverkocht
Hardinxveld en de riviervisserij	€ 20,40
Reobothschool 1860-1985	uitverkocht
Van hondekarren en hobbelsbussen	uitverkocht
Anders nog iets (neringdoenden en bedrijven)	€ 2,25
Dr. Aris Graftdijk, Photographie	€ 11,35
Herberg De Zwaan	€ 15,90
Onder ons gezeed	uitverkocht
Het verhaal van de dijk	€ 7,95
Hoeke Doeme?	€ 7,95
DVD dorpsfilm 1953	€ 7,50

UITGAVEN VAN DE STICHTING DORPSBEHOUD

Van boodschappen doen naar winkelen	€ 2,25
Heggen en Steggen (tweede druk)	€ 7,95

ALLE UITGAVEN ZIJN, TENZIJ UITVERKOCHT, VERKRIJGBAAR OP DE VOLGENDE ADRESSEN:

Historisch Informatie Centrum, Peulenstraat 243, elke zaterdagmorgen van 10.00-12.00 uur.
 IJzerwinkel van de heer Coenraads, Buurt 6, Boven-Hardinxveld, tijdens openingstijden winkel.
 Secretariaat Historische Vereniging, Buitendams 77, maandag t/m vrijdag
 Museum De Koperen Knop, dinsdag- t/m vrijdagmiddag 13.00-17.00 uur, zaterdag van 11.00- 17.00 uur.

HISTORISCHE VERENIGING
HARDINXVELD GIESSENDAM

JAARGANG 29 NUMMER 1